

Ud
8358

1439 A

~~C 7457~~

Ud 8358

Ad: Ud 8358

*Die heilige Einheit
der morgenländischen und abendländischen Kirche
vom Anfang des des h. kathol. Glaubens
blühend in den russischen Landen
und geschützt durth die Gesetze und Privilegien
Seiner Pelnischen Majestät.*

*Von der Wilnaer Bruderschaft
gegen die Schrift, Synopsis' genannt.*

s. l. 1632.

IEDNOSC SWIETA

Cerkwie Wschodniej y Zachodniej/
Od Poczatku Wiary S. Katholickiej
Obficie Rozkrzewiona.

W Ruskie Kraie Od Przyetia Krztu S.
Szczęśliwie Zawitała.

PRAWAMI Y PRZYWILEIAMI
OD NAJASNIEJSZYCH
K. I. M. POLSKICH
POTĘZNIE WAROWANA.

Przeciw Skryptowi SYNOPSIS nazwanemu,
ROCZNYMI DZIEIAMI RVSKIMI
Okrzeszonemu.

Novvo Wystavviona

przez Bractwo Wileńskie Przenászwietkej Trojcy/
W Jedności z S Kościołem Rzymśkim bedace.

Roku od Narodzenia Pánstiego 1632. Septemb. 1

S. Augustinus.

In hoc seruiunt Reges DEO, si in Regno suo bona iubeant, mala prohibeant: non solum quæ pertinent ad Societatem humanam, sed etiam quæ ad Religionem Diuinam.

NALASNIETSZEMV PANV A PANV. WŁADYSŁAWO WI ZYGMVNTOWI

Łaski Bożej / Świećcie Krolowi Szwedzkiemu / Gotickiemu / Wandalickiemu / zc. Krolowi Polskiemu / Obranemu Czarowi Moskiewskiemu / Smoleńskiemu / Siewerskemu / Czernichowskiemu Kierstwu Administrowatorowi zc. zc. Panu a Panu nam Miłościwemu.

Najścisze Miłościwy Krolu, Panie a Panie nasz Miłościwy.

Est pytanie między mądrymi, jeżeli też nie-
cey może się kwestij w jakiej rzeczy zadać,
niżeli solucy wymyślić. Zgodnie niemał od-
powiadają, że daleko podobniejszy jest pierw-
szy, niżeli drugi. I dobrze zaiste. Bo pyta-
nie zbytne, bywa częstokroć nie potrzebne, które mądry milcze-
niem wiec z noszą, a nie odpowiedziami. Skąd bywa pod rzą-
d, że wczesne Silentium, zawstydza natrętne Wielomowstwo.
Jeżeli kto, W. K. M. Pan nasz Miłościwy, dobrze tego co
mowimy doznacie raczył, na Conocacii Warszawskiej bli-
sko prześley, gdy z Miłościwy swej łaski, wto się Najaś-
Maiestatu swego wkładać raczył powaga, iakoby się diffe-
rentia w Religii Greckiej mogła kiedyś tedyż uspokoić.
Świadomo mowie to W. K. M. bardzo dobrze, że Nam
którzy w Jedności z S. Kościołem Rzymskim jesteśmy, od
strony przeciwney, tak wiele kwesty zadano, lubo to w pun-
ktach In causa Ludzi Religii Greckiej Sc. lubo w Vrażach
jakichsi Narodu Ruskiego, lubo w Protestacjach y querelach
wielomiesnych, lubo naostatek w Skrypcie. Synopsis nazwa-
nym, y Rocznyimi Dziełami Ruskimi okrzczonym; za po-
mniac na owa S. Apostoła naukę: Skromność wasza niech
będzie wiadoma wszystkim ludziom; milczeniem wiele znosi-
ćesmy musieli y znosili. Nie że byśmy tacitę na mimobyte ob-
iecia zezwalali. Nie daj tego Boże; ale żeśmy patientia W.
K. M.

K. M. abuti niechcieli, y Przeswietnego Senatu, z Przezanym Kolem Rycerskim, na zdrowa rade około dobra pospolitego wysadzonego, (czegośmy też aż do tad zawsze postrzegali) hataśami iakimi nie interpellowali.

Wszakże iednak żeby tym samym Nowy Rocznozdzieyca nie triumphował, gdybysmy milczeli: a widząc że pupilla Iedności Swietey, w Ruskich krajach zaśiedziały, a przynięy Bractwa naszego Wileńskiego Przenaswietśey Troycy od S. pamięci Krola Iego M. ZYGMUNTA III. uprzywilejowanego, w Iedn. S. nie przerwanie trwającego, tym scryptem tangitur: Wazyliśmy się krotko, ale ad mentem wśyrykich Hystorikow, tak Ecclesiastycznych, iako y Politycznych, tak domowych, iako y postronnych. Jedność Swietą Cerkwie Wschodniej z Kościołem Zachodnim starowieczną: Prawami y Przywilejami od Naisz. Monarchow S. P. Krolow Polskich, W. X. L. warowana: przed lat kilkadziesiąt porządnie odnowiona: przed W. K. M. P. naszym miłościwym, wystawic. A żeby tym ważnēy y poważnēy ta Prawdy S. y Wiary Katholickiey Rzymskiey, w Narodzie Ruskim ugruntowanej Obrona, powinne u wśyrykich mieysce mieć mogła, wazyliśmy się też te mała prace naszą pod Skrzydła W. K. M. Pana naszego miłościwego poddać. Racz że W. K. M. przyiac te błaża fatige, iako powinne znak wdzięczności, za wielkie swe prace, pod czas Conuocacy w sprawie Cerkwi Ruskiej dobrowolnie podiete, za poważne a wiecznopamiętne Szrodkowanie. Racz przyiac, Panie a Panie nasz miłościwy, iako Pierwosnopie wiernego poddaństwa, będąc pierwszym po Bogu y S. Pamięci Naisznieyszym Rodzicu, Iedności S. Promotorem: A nas w miłościwey swey łasce przydożywotnym racz chować Bogomodłstwie. W Wilnie przy Cerkwi Przenaswietśey Troycy. Miesiaca Septembra 1. dnia. Roku Pańskiego. M. DC. XXXII.

Waszey Krolewski Dóści

Pana a Pana Naszego Miłościwego

Niegodni Bogomodłce

Bracia Bractwa Wileńskiego Przenaswietśey Troycy
w Iedności z Swietym Kościołem Rzymskim będący.

CZEŚĆ PIERWSZA

Jedność Swietą w Cerkwi Wschodniej z Kościołem Zachodnim od początku Wiary Swietey byta: a w Cerkwi Ruskiej od przyjęcia Krzu swietego.

NJe myśliliśmy w prawdzie ta naszą o Jedność Swietey Cerkwi starowieczney Historia/ Naisznieyszy Miłościwy Krolu Panie nasz Miłościwy/ od Iamego niemal nowego zacząć Adama/ to jest od czasow bliższych zbawienia naszego Boga y Cziowienia Pana Jezusa Chrystusa: dla tego że to już dostatecznie przez te półtora tysiąca lat/ Synody/ Oycowśe świeci/ Doktorowśe y Pisarze Cerkiewni przed wśyrykim światem pokazali: Ale że Synoplis Anonyma Bractwa Iakiego Cerkiewnego Wileńskiego rzecz swą prowadzi od Roku Pańskiego 325. to jest od pierwszego Synodu Powsechnego/ radzi nie radzi musimy nieco odalszych tamęch powiedzieć czasów. A opuściwszy onę kwestia: że Piotr S. jest Głowa Cerkwi Pana Chrystusowey od tego samego postanowiona: y onę Historia że po śmierci S. Piotra aż do Constantyna pierwszego Cesarza Rzeszkańskiego Nastapcy Piotra Swietego tey władzy po wśyrykim świecie zazrywali: bo tego pełne Concilia, pełni Patres, Doctores, & Scriptores Cerkiewni pełni: to mówić opuściwszy/ chcemy krotkuchno to wypisać co właśnie w naszych Słowiańskich Kiegach narzdujemy/ to jest tak od pierwszego iestże Synodu Powsechnego Jedność Swietą w Cerkwi Wschodniej z Kościołem Zachodnim starowiecznie była/ a w Ruskiej od przyjęcia Krzu swietego. Co nie możemy łacnēy dowieść tak po łazawśy że Biskup Rzymśki najwyższą władzę miał in actu, tak o mowia/ exercito nad wśyryka Cerkwia nie tylko Zachodnia ale y Wschodnia: y gdy tey Władze szczęśliwie zazrywał/ Rus Rzesz Swietey przytęta/ y do Rzymu się odzywała.

ROZDZIAŁ I.

Biskup Rzymśki miał pierwsze na Synodach Powsechnych mieysce: a żaden Synod bez woli tego być nie mógł y nie może.

SJedn Synodow Powsechnych pospoliśte liczymy/ zgadzając się

niepospolitym Pisarzom Cerkiwnych zdaniem/ lubo to y drugim wagi nie wymusimy/ na któryśś z Wschodni y Zachodni Episkopowie zjeżdżali/ y o dobru Cerkwi Bożej cokolwiek stanowili.

Roku tedy P. 325. Był Synod powszechny Nicański pierwszy. Na tym Synodzie przodkowali Posłowie Papieża Sylwestra/ Osius Biskup/ Wiktory y Wincency Kapłani. Czytaj Acta Synodowe y nasze Prawila o tym/ iako y o innych wszystkich Synodach.

Roku Pańskiego 381. Był Synod powszechny wtóry/ a Całogrodzki pierwszy: o którym mówią Acta Synodowe w te słowa: Synod Konstantynopoliński Powszechny wtóry/ na którym sto y pięćdziesiąt Episkopów się zjechało władza Damasa Papieża.

Roku Pańskiego 431. Był Synod powszechny trzeci Epheski. Na tym Synodzie przodkowali Cyrillus Patriarcha Alexandryjski/ dzierzacy miejsce (iako y nasze Prawila mówią) Celestyna Papieża Rzymskiego.

Roku Pańskiego 451. Był Synod powszechny czwarty Chalcedoński. Na tym Synodzie przodkowali Posłowie Papieża Leona Paschafiusa y Lucentius Biskupi/ y Bonifacius Kapłan.

Roku Pańskiego 553. Był Synod powszechny piąty a Konstantynopoliński wtóry. Ten Synod gdy się odbywał/ sam w mieście Carogrodzkim obecnym był Vigilius Papież.

Roku Pańskiego 680. Był Synod powszechny szósty a Konstantynopoliński trzeci. Na tym Synodzie przodkowali Posłowie Papieża Agathona Theodorus y Georgius Kapłani y Jan Dikon.

Roku P. 787. Był Synod powszechny siedmiy a Nicański wtóry: Na tym Synodzie przodkowali Posłowie Papieża Adryana/ Piotr Arcybiskup Rzymski/ Piotr Prior Klasztoru Rzymskiego S. Sabby/ Jan y Thomas amiby Kapłani. O których Prawila (albo ius canonicum) nasze Słownictwo mówi: że posłowie Papiescy mieli moc do rządzenia Wschodnich Apostolskich to jest Patriarchych stolic.

O którym Rządzeniu posłom Papieskich wyraźnie y ozdobnie mówią Acta Synodu Kartagińskiego w Prawila nasze wpisane: Był powiada/ w Kartaginie Sobór święty pod onym Czasem którego w Rzymie panował Honorius/ a w Konstantynopolu Theodosius młodszy/ na którym Soborze było zebranych Ojców świętych 278. z Afryki/ y z innych krajów przyległych. Byli też na tym Synodzie z Ojcami świętymi Strozowie od Papieża Rzymskiego posłani. A nazywają ich Strozami albo Dozorcami dla tego/

ponie.

ponieważ od Papieża bywała posyłani po wszystkich krajach y miastach dla doglądania prawowiercia/ albo prawy wiary/ y dla wykonania wszystkich rzeczy im potrzebnych. Oto Primatus Biskupa Rzymskiego na Synodach/ za którym Posłowie Papiescy nie tylko Biskupi/ ale Kapłani y sami Diakoni posiadali wszystkich wszystkich świętą Biskupów/ Arcybiskupów/ Metropolita y samych Patriarchów. A nie Jedność/ że to Święta w Cerkwi Wschodniej z S. Kościołem Zachodnim po wszystkie wieki sprawowała?

Naszkadzając ile do tego w posiadaniu y w Rządzie Synodów nym argumentu należy/ nie chcieliśmy tu opuścić Synodu Sardyjskiego który był Anno 381. ponieważ wiele z Ojców S. y pisarzy Cerkiwnych Powszechnym go nazywają y jest w Prawila. Na tym też Synodzie przodkowali (a iako mówi Synod Kartagiński) rządili Posłowie Papieża Juliusza/ Achrydamus y Philoxenus Kapłani.

A nie tylko pierwsze miał Papież Rzymski na Synodach Powszechnych miejsce/ y przez posły swe/ pierwszy rząd y straż nad Soborami/ ale też bez niego żaden Synod składać się nie mógł y nie może. Dwa tu tylko przykłady/ cytuując innych opuściliśmy/ przytoczymy/ które pallim w Księgach naszych w żywotach Świętych Słownictwach/ albo w Sobornikach najdujemy.

Naprzód Nowemb. 28. w żywocie S. Stephana Nowego który za Obrazy cierpiał/ to czytamy. Gdy Synod złożony był Obrazoborcy Patriarchowie y Episkopowie wymolali y wyrzucili z Cerkwie Obrazy/ a do przyścia tego Synodu S. Stephanus przymusił mieniąc go być Powszechnym/ odpowiedział Stephan: Jako wąż Sobór Powszechnym ma się nazwać/ na który nie pozwalał Rzymski Papież: bez którego nie jest rzecz można czynić co w rzeczach Cerkiwnych? A nie wolał z tego Srolicy Rzymskiej? a nie Jedność w Cerkwi Pańskiej?

A trochę wyżej w tychże Sobornikach to jest Nowemb. 11: Theodora Studyjski list mamy do Papieża Leona przeciw Niconowi Patriarsze/ który Sobór odbywał bez Papieża/ gdzie tak mówi: Kyfni na to teraznięce Heretyctwo. Jako bowiem oni oprocz wiadomości twej/ iako jest zwyczaj dawny/ Sobór prawowiercy sprawować mogli? To Studyjski. A nie wladzaż to Biskupa Rzymskiego? Wladza zaś i ta/ która y musiem samego Boga nawodzić/ abyśmy Jedność w Cerkwi S. iego starowieczną być przyznawali. Czytaj o tym szczyty Apologia W. Ojca Smotrzyńskiego teraznijszego Archiepiskopa Jeropolitańskiego pag. 56.

A 2

RO.

R O Z D Z I A L II.

Do Biskupa Rzymistę od wszystkich sądów Patriarchom
Wschodnich y Synodów Appellacia wolina była.

Tey Rzymskiej Assemy Rzymskiej ma w sobie Książkę
Obronę Jedności Cerkiewnej nazwaną przez W. Oycę
Leona Kreusa Archimandrita na ten czas Wileńskiego a
w najnowszego Arcybiskupa Smoleńskiego Anno 1617 wydana:
do której Człemu Prawosławnego odesławszy tu tylko przy-
kłady niektóre tej Appellacy namienimy / które znaczący w naszych
Słowiańskich Kanonach nabyliśmy.

Sardyńskie Concilium (oecumenicum dictum) które
dla swej pomocy y Ulicenstwu nazywali starszy Pisarz Cer-
kiewny / bo go tak zawsze wazono jako y Ulicenstwie pierwsze / taki
Canon 4. postanowiło. Jesliby Episkop degradowany albo
z Dostojeństwa swego złożony był (choćby y przez Synod)
a przeczylby y mówił że jest niesprawiedliwie sądzony / jeśli
Rzymski Episkop nie roztęże / nie ma być (na tego miejsca)
postanowiony inny. Ten bowiem ma rozsądzić złożenie
albo przez posły / albo przez Listy. Bo iemu [mowi Wal-
samon nie wie] poddany jest on Sobor którygo osadził.

Konstantynopolscy Synod odsadził S. Athanaszego Wielkie-
go Doktorę Cerkwi Świętej Patriarchy Alexandryjskiej. On
appelluje do Juliusza Papieża. Od którego salus wzniósł na Sy-
nodzie Sardyńskim pomienionym od dekretu niesprawiedliwych
Sędziów jest uwolniony. Czytaj Acta Synodowe.

Dioscor y Ewrych także zebrał Synod odsadził S. Gla-
wiana Patriarchy Carogrodzkiej. On appelluje do Leona Pa-
pieża. Który jako go broni / ma w Sobornikach albo żywotach
świętych Słowiańskich Julij 16.

Pyrhus / Cyrus / Sergius / Petrus 10. także zebrał Synod
stwierdził herezję Monothelitów albo Jednowolców.
Rzymskiej Episkopowie ze wschodu appelluje do Marcina Pa-
pieża / o wyklęcie tych herezyków prosi. Ma w Sobornikach
January 21. Aprilis 14. Augusti 13. y 14.

Phocas naostatku także zebrał Synod odsadza S. Ige-
nacego Patriarchy Carogrodzkiej. On appelluje do Mikola-
ja Papieża. Za którego pomocą do stolicy swej bywa przywroce-
ny / a Phocas Inuazor wypędzony. Oczym niżej Rzymskiej. Czytaj
Książkę o przywilejach Uniom słusznych od S. pamięci Oycy
Metropolity Połtwa wydana.

A przeciw Jedności Świętej w Religii Grzeckiej nie miła
nie miła Biskupowi Rzymskiemu subiectio i nie miła appellacia do
sądów

sądów jego. Ale mało nie dobrze tej appellacy nie potrzeba pp.
Nie wie: bo sądów od którychby appellowali nie ma y nie znała.
Także się omidy wybornie rzecz może / co Duch S. mowi Izaia: 28.
Nesciuerunt videntem, ignorauerunt iudicium. Nie znała
Proroka / nie wiedza o sądzie. A co za przyczyna? Takżę
nie infa która tamże Duch S. dała / niech czyta.

R O Z D Z I A L III.

Biskup Rzymski podaje Patriarchy / złych Sędzi / y zruca /
a dobrych zruconych do stolicy swej przywraca.

Takich Akcy całe dzieje Cerkiewne pełne: my tu tylko ma-
Spór z Spot Cerkiewnikami te przytoczymy Historie / które
pospolite są w naszych Słowiańskich Księgach. Za Konstantyna
Wielkiego Cesarza był pierwszym Episkopem Carogrodzkim Metro-
phanes. Oczym mowi Proch albo Martyrologium nasze Junij 4.
Mitrophan Święty / Patriarcha jest pierwszym rezyniony y
do Constantinopola przyprowadzony przez Rzymskiego
Patriarchę Sybwestra. Bo lubo tam jeszcze nie była Patriarchia
ale już czasem ta godność otrzymał Carograd / dla tego tuż y tu
dała mu ten tytuł.

Arriani zruca Patriarchom Rzymskich / między innymi
Pawła Carogrodzkiego y Athanaszego Alexandryjskiego. Onich mo-
wi Sobornik Novemb. 6. Posłał Juliusz Papież List do Ce-
sarza o Athanaszym / y Pawle / y o innych Episkopach aby do
swoich stolic byli przywróceni. Jakoż y byli.

Mina Święty był Patriarcha Carogrodzkim: Oczym mowi Proch
Augusti 25. S. Ociec nasz Mina żył za Cesarstwa Justini-
ana 12. dla Cnot swoich Patriarcha jest rezyniony Caro-
godzkim od Agapeta Papieża Rzymskiego / który na on
czas przyjechał był z Rzymu dla sporządzenia y dozoru Cer-
kiewnego. Czytaj Nicephora Lib. 17. cap. 19. Toż Biskup Rzym-
ski podaje / y zruconych przywraca do stolicy Patriarchom. O-
moż y zruca.

Diocesianie Alexandryjskiego Patriarchy Theophila / Episkopowie
Egipskiej / starzyli się nań Papieżowi Innocentiusowi. Ten naprzod
go przez List swoj wspominał: a gdy się nie poprawił / zebrał Bi-
skupy Włoskie / a na delacta Episkopom Egipskim osadziwszy go y zro-
żywszy / przesłał Arcadiusa Cesarza: z Rozkazaniem przodkującego
S. Apost. Piotra wódza jego y Imieniem odłączcie go od cci.
Oczym Sobornik Novemb. 13.

Theophil Patriarcha Alexand: z Cesarzowa Eudoxia zrzuciwszy S. Chryzostoma z Patriarchey Carogrodzkiej / wśladza na miejsce jego Arsaciusa. Innocentius Papież nie tylko wyklina Arsaciusa / ale y samego Theophila / z Arkadiuszem Cesarzem y Zoną jego Eudoxia: aż za ledwie za wielką ich pokutą do Jedności świętej y społeczności przypuszcza. W tym też Czytaj w Sobornikach naszych.

Na Trzecim Synodzie powszechnym Epheskim Cyrillus S. imieniem Papieśkim zrzuca z Stolicy Carogrodzkiej Nestoriusa. czytaj w Soborniku Julii 16.

Felix III. Papież wyklął y zrzucił Piotra Gnafesa Patriarchę Antiocheńskiego przez Cyrilla mnicha. Czytaj tamże Decemb. 5.

Marcin Papież wyklął Patriarchę Moncelley y Cesarza Constantina Brodatego. O czym w Protokach Aprilis 14. Augusti 13. Septemb: 15. y w Menologio siue Menologio o S. Marcinie Papieżu w Kanonie albo Ode 7.

Phociusa naostatku Carogrodzkiego zrzucił naprzód Mikolaj / a po tym Adrian wtóry Papieżowie. O czym Kronika Słowiensta. To przykłady.

ROZDZIAŁ IV.

O Władzy Biskupa Rzymskiego Świadectwa Synodów / Oyców SS. y Cesarzów Krześcijańskich.

Sza wielkiej powagi tu tylko Siedm Synodów powszechnych przytoczymy: bo Bracia nasza młodzie z tymi wiec na plac wyjeżdżają. Pierwszy Synod powszechny Nicański pierwszy pisał do Papieża Sylwestra / tak mowi: Cokolwiek my postanowili na Soborze Nicańskim waszych wst społecznoscią niech będzie potwierdzono.

Wtóry Synod Konstantynopolitański pierwszy pisał do Papieża Damasa / tak mowi: Znachalimy się do Carogrodu za rozkazaniem Listów twoich / ktoreś przez Cesarza posłał.

Trzeci Synod Epheski potępiał Nestoriusa tak mowi: Bedac przymużeni Świętymi Kanonami / y Listem Naszego świętego Oycy naszego Celestina Biskupa Rzymskiego płazac / y musiem prawie do żalostnego tego Dekretu przystępujemy.

Na Czwartym Synodzie Chalcedońskim Posłowie Papiescy wyklinał Dioscora tak mowi tomo 2. Nasz wielki y Najbliższy Gosławienśy Papież / Głowa wszytkiej Cerkwi Leo przez nas iako Posłowie swoich przy zgodzie Synodu Świętego / Piotra

Piotra S. godnością wrzcony / który Cerkwi Fundamentem y Kamieniem Wiary / y Wiebieście Królestwa odzwiercym nazywa się / z godności Biskupiej Dioskora wyzuwa.

Piąty Synod Carogrodzki Wtóry do Papieża Wigiliusa przez Menna Carogrodzkiego tak mowi: My za Apostolstwa Stolica idziemy / y iey posłusznym iestessym / kogo ona w społeczności ma / y my mamy / kogo ona potępi y my potępiamy.

Szósty Synod Carogrodzki Trzeci do Papieża Agathona piśac tak mowi: A tak tobie iako pierwszey Stolicy w Powszechney Cerkwi Biskupowi / stojacemu na mocney wiary stule / cokolwiek byś chciał czynić pozwalamy. przestając na prawdziwego wyznania Liście / od waszey Oycowskiej światobliwości do najbożniejszego Cesarza posłanym / który iako od najwyższej Apostolskiej głowy pisany być rozumiemy.

Siedm naostatku Synod Nicański wtóry Act. 2. tak mowi: Rzymista Stolica przez wszytek okrag świata pierwszoscia świeci / y iest wszytkich Cerkwi Bozych głowa. To Synody Generalne. O czym czytaj Acta Conciliorum.

To się tnie Oyców SS. tych tylko przytoczymy ktorych Cerkiew S. Orientalna Piśma w przednim ma poszanowaniu. S. Ireneus mowi: Do Cerkwi od Piotra y Pawła w Rzymie fundowanej / dla mocniejszego oney Przyłożenia musza się wszytkie inne Cerkwie schodzić / to iest wszyscy Wierni: bo w oney iest duchowna Apostolska tradycja albo nauka. Libro 3. cap. 3.

S. Athanasius mowi: Dla tego was / y przodki wasze / to iest Apostolskie Biskupy / na wyśrodku Jamku Bogu postawili / y staranie o wszytkich Cerkwiach mieć rozkazali / abyście nam pomagali. W Liście. Ad Felicem Papam.

S. Grzegorz Theolog mowi: Rzymista Cerkiew zawsze zachowała o Panu Bogu prawdziwą naukę iako takiemu miastu przysłało / ktore na wszytek świat Zwierzchnosc (duchowna) ma. W wierśkach o żywocie swoim.

S. Jan Stotousty mowi: Dla czego prawi on (Chrystus) wyklął Erew swoje: zaiste aby te owce pozyskał / ktorych staranie / Czesć Piotrowi / czesć Namieśnikowi Piotra polecił. Libro 2. de Sacerdotio.

S. Bazylus Wielki mowi: Zdaśia nam rzecz słusna piśac do Biskupa Rzymskiego aby obaczył rzeczy nasze y dekretem rozsądu swego rozstrzygnął. Ad Athan. Epist. 52.

S. Theodorus Scudita mowi: Cerkwie S. Katolickiej (Rzymskiej) trzymajcie się. Do Cerkwi Konstantynopolskiej

teści podsięwaniem Heretyckim: Ktorama to zawzięte wzywają/ że się od inſzych Cerkwi odrywa. Epist: ad Fratr: in exil:

S. Cyrillus Alexandryſki mowi: Potrzeba abyſmy iako Cłoni. Pi ja glowa ſli/ to teſt ja Rzymſkim Papieżem y Apoſtołſka Seolica. Od teorey mamy proſić co wierzyć y rozumiec mamy/ y trzymać: gdyż oney tylo teſt potłumie/ ktorowas/ ſtrofowas/ potwierdzać/ ſporządzać/ wiſzać y rozwiązać. In Theſauro.

S. Theodoretus mowi: Ta Swiatła Seolica (Rzymſka) ma rządy y moc ſprawować Cerkwiami wſzytkiego świata. W Liſcie do Kenata Kapłana Rzymſkiego. Czytaj oryſy ſyrzey w Parigorii W. Oycy Joakima Morochewſkiego/ Władylei Włodzimierſkiego. W. Oycy Smorzyſkiego w tego Apoſtologiy y Exceſi. Oycy Piotra Skarga Societatis IESU w Przeglądzie do Ruſi. Wyſtatem takich Wyrokow y Ocow SS. naybliż: teraz niechci dąſy na tych oſmciu.

Jeżak do ſwiadectw Ceſarzow Krzeſćciańſkich: Dway ſi niech ſtana za wſzytlich. Wielki y S. Ceſarz Conſtantyn Pierwſy Krzeſćcianin tak mowi do Sylweſtra Papieża: Jako S. Piotr Namieſnikiem od oſoby Syna Bożego uczyniony ieſt na ziemi: tak też Biſkup naſtepujący na mieyſce Xcia Apoſtołſkiego ſyrſza nad Krzeſćcianami naſzymi władzę mieć maia/ niſz ma Kroleſtwo naſze. Co ſyrzey opiſule Ebyſtu tego Ceſarza: mamy go y po Moſkiewſku.

Juſtinianus Ceſarz do Epiſchaniuſa Carogrodſkiego Patriarchy mowi: Ały tego niedopuszczam aby wſzytkie ſprawy do ſtanu Cerkiewnego ſtały: do tego (Epiſkopa Rzymſkiego) błogoſławieſtwa/ iako do Głowy wſzytlich przeſławieſtych Kapłanow przynosić ne być niemiały.

Oto Władza Oycy S. Papieża nad Cerkwią Wſchodnią: a za tym y Jedność Świata w Cerkwi Światoy Wſchodney y Zachodney.

ROZDZIAŁ V.

Sobor Nicaeński Pierwſy Powſechny nie poddał Ruſkiego Narodu w Dioceſia Patriarſke Konſtanopolſkiemu.

S tych Katolickich ſtrony Władzy Biſkupa Rzymſkiego y Jedności Światoy dowodach/ krotko namienimy/ przychoǳi nam na pierwoſe ſallo/ Nowych Koſznych Dzieiow Ruſkich/ odpowiedzieć.

Zakładając rzecz ſwa w Skripſie Synopſis nazwanym tak mowi Roku Pańſkiego 325. Na pierwſzym S. Nicaeńſkim Synodzie podana y przyſadzona zoſtala Patriarſke Konſtanopolſkiemu Barbaria (iako oſmy Kanon tego Synodu wyraźnie opiewa) Ruſki Narod w ten czas w Pogańſtwie bedący

bedący w ſobie zawierająca. To Synopſis. Co iawnie ſallo ieſt y z Przymoda wielka Synodu Nicaeńſkiego/ na ktorym oryſy ani litery. Niech bowiem iakie chce tego Synodu tranſlacie czytać/ nie publiczne/ nie a nie oryſy nigdzie nie narodzi. A co wiekſza/ nie mogli Synod Nicaeński ograniczać Dioceſia Patriarchi Carogrodſkiego/ ktorzy teſe/ cze w ten czas nie był na świecie/ ale cytuł noſi tylo Epiſkopa Bizantyſkiego/ w Dioceſiey Metropoliey Hieraklyſkiego/ a w Patriarchiey Alexandryſkiej. Cuius Sedis Episcopus? [Constantinopolitanus Patriarcha Achacius] Cuius Metropolitanus Civitatis Antistes? Nonne Parochia Hierachiensis Ecclesia? Jakiey Stolicy Epiſkop [Konſtantinopolſki Patriarcha Acha. 4us] Jakiey Metropolitanſkiego miasta Paſterz? Izali nie z Parochiey Cerkwi Hieraklyſkiej? Solaſius Epist: 13. Tomo 2. Concil: Synod: tedy ſallo było że oko liter niepoſooczyło y czytało. Poro też za nim nie nie uważać piſało/ Synod Nicaeński/ miasto Chalcedonſkiego/ Kanon oſmy/ miasto 28. ktorzy taki czytamy: Aby y Pontſkiey/ y Azyyſkiey/ y Thraciey Dioceſiey Metropolitanowie ſami/ dotego Epiſkopowie pomienionych Dioceſy ktorzy ſa w Barbaryey/ od pomienionego Thronu Naſwietſzey Konſtantynopolſkiej Cerkwi byli ſporządzani. Poty Kanon 28. Synodu Powſechnego Chalcedonſkiego. W ktorym Synopſis rozumie być zawarty wolny y Swiebodny Przeſacny Narod Ruſki/ yotrziętego Barbarami. Ale to barzo nie do rzeczy.

Uprzed. Ten Kanon był dołoſe przez Anatoliuſa Patriarchę Carogrodſkiego podrzucony/ y zaraz przez Poſty Papieſkie odrzucony/ a potym y przez ſamego Biſkupa Rzymſkiego. Czytaj Acta Sinodi Chalced. & Baronium ad Annum 452.

Powtore. Ten Kanon wyraźnie mowi: O Pontie/ Azyey/ y Thraciey/ y ich Metropolitanach. Ruſk zaś do ſadny ſtych Kraiow nie przynależy/ ale do ſamey Europy. Czytaj Boterum, Lib: 1. naydziej tam że Ruſk y Moſkwa/ tak ſa wdzielne Częſci Europy/ iako Grecya y zwoia Thracya.

Potrzenie. Poddaie ten Canon Carogrodowi/ Epiſkopy ktorzy ſa w Barbarii. A Roku 451. ieſzcze ſie Ruſk nie była obrzodziła/ a daleko mniej Epiſkopy ſwa miała/ aż ledwie w lat 500 iako y ſama Synopſis computuje. Zaczym ponieważ tu żaden Epiſkop w ten czas ieſzcze nie był/ Przeſacny naſ Ruſki Narod nie był Patriarſke Konſtantinopolſkiemu tym Synodem przyſadzony.

Pogwarce. Dajmy to że Narod naſ Ruſki Barbaria mógł być nazwanym dla tego/ że nie był Greckim Narodem/ albo że nie był Krzeſćciańſkim. To y wſzytka Korona Poſta/ y W. X. 2. prusię

Pruskie/ Zmoydskie/ Inflanckie/ w syem/ w syetka India/ Japonia/ China/ Nowy Swiat w syetk/ dla tego Canonu do Carogrodu beda należeli: Do tego nie byli Greckim albo Arzebiastim Narodem. A na to to Synopsiście pozwoli: Multum probat, ideo nihil probat.

Nasłatek: Potrzeba wiedzieć że Canon ten mówi o Barbariey. A Barbaria co za Ograniczenie ma? Barbaria (mowi Boterus Lib. 3.) jest Część Afryki: długość jej jest od Oceanu aż do Granic Egiptickich: szerokość od Gory Atlas do morza (szodziennego) Mediterraneum. Wezże miły Synopsigraphie Cyrul/ podaj do Mappy/ a patrz jeżeli w tych granicach zawrzesz Rus i Moskwa. Tam naszym doś je wielkie. Gallo/ nie doczytałeś się czego u Autorow poważnych/ smieć na świat rzec płonna przez Druk wydać. Ale nie tu tych błędow koniec.

ROZDZIAŁ VI.

Narod Ruski nie za Holhy Arzeb S. przyiał
nayıpierwey.

Rugie fallo Gromy chodźców Ruskich naydujemy w tym/ co prawi Roku Pańskiego 946. Jakoby tego Roku za Holhy nayıpierw Narod Ruski Arzeb S. miał przyiać. Historycy zaś powiadają/ że stem lat przed tym Rus otrzeżona była. Oczym y Phocius Patriarcha Carogrodski in sua Encyclica apud Baronium Anno 863. świadczy. Słowa tu przytocza Ruskich Latopiscom. Bazyli/prawi/Macedo wiele weiorawoży z Agaryny przyiiał przymierze z Rusia/ y namawiał ich do Arzu. A oni mu sie obiecali/ y prosili aby im dany był Episkop/ ktorego posłał do nich Cesarz. A Rus sie znou ociągala/ mowiac do Episkopa/ iesli nam Cudo iakie uczyniś zostaniem Arzebianami. Episkop na roskazanie ich rzucił Ewangelia w ogień/ ktora bywoży długo w ogniu/ nie zgorzala: Czemu dziwuiać sie Rus otrzeżila sie: To Latopisec wasi. Za czasu tego Cesarza Bazylego Macedona był Patriarcha Carogrodskim Ignaciusz Swietcy/ ktory zniósł sie z Cesarzem posłał dwuch braci rodzonych z Ojca Leona Thessalonickiego obywatela/ imieniem Methodiusza y Cyrilla (acz Latopisec perperam go mieni Konstantynem) na nawrocenie Stowakow. Ktorzy dla sposobniejszego ich pozyskania/ Cerkiewne Kiegi przelożyli izykiem Stowienckim. Dla czto odnieśli do Rzymu (prose czemu nie do Konstantynopola/ a przebieć to y Moskwa pise) takoby nowa rzecz do Cerkwi Bożej wprowadzali. Szli iako posłusni Synowie Rachelecy do Marci/ dali sprawę o sobie/ w przed Mikołajowi Papielowi/ a potym Adrianowi wzoremu. Ten edoctus Oraculo (iako mowi Brzewiarz Rzymski die 9 Martij) aby

Kozdy

Kozdy Duch Pana chwali/ dat im moc do odprawowania y S. Liturgia/ w syetko Cerkiewne Officium, izykiem Stowienckim. Jakoz w Rzymie w Kościele S. Piotra/ y Wsienocznem (mowi Historya Stowiencka) vigiliis, y S. Liturgia po Stowiencku naprzęd odprawowalt. To wyraźnie mowi Sobornik nasz Februarij. 14. y Kromer Swiadek Synopsisty fol. 431. A iako y Basilius Mac. do/ y Patriarcha Ignaciusz/ y Methodiusz y Cyrillus stem lat poprzydżili Holherat y Religia Grecka y Wiara Racheleca z Jednością Swiata/ stem lat przed Holha z Rzymu do Narodu Ruskiego nayıpierwey zawitala. To tedy falluie/ y barzo Synopsista.

To iak o pierwszym Arzu S. od Narodu Ruskiego przyiać wzmianka uczyniwoży/ y tanié wadzi przypomnieć/ co referuie Baroniusz przy koncu Tomi 7.3. Michowiusza Kronikarza polskiego/ że isfice niemal od Apostola Thadenisa/ y Barlaamieta S. Rus otrzeżona. Przydaie ex Socrate, że na Soborze Antiochenskim za Jowiana Cesarza/ był Antypater Episkop Ruski. Do ieselby tak bylo/ toby uż był za Holhy Arzeb w Rusi Czwarcy. Ale my to pise/ my/ co w naszych Kiegiach Stowienckich naydujemy. Mowmy o Oldze.

Holha tedy wtory raz Arzeb S. do Rusi wprowadzila/ sama sie otrzeżiwoży w Carogrodzie/ po smierci Jhora meja swego W. R. Ruskiego. Przyiała zaś Arzeb od Patriarchy Unica Theophilakta imieniem/ Syna Cesarza Constantyna Osmego/ ktory od Papieja Rzymkiego Jana 12. był na Patriarchia poświęcony. O czym Latopisec nasz tak mowi: Patriarcha postanowiony iest Theophilakt Syn Cesarzski. Gdy bowiem Episkopowie z Rzymu przyiachali/ List/ to iest Sakre (po Stowiencku Switok) z soba przywiezli/ poświęcenie iego obwołali/ y oni go poświęcili na Patriarchia/ y na Stolicy posadzili.

To Latopisec. Baroniusz Anno 934. przydaie. że Constantyn Wschodni Cesarz/ przez Albertyka Zachodniego otrzymał Palliusz/ Theophilaktowi Synowi tego Constantina na Patriarchia. Niefice smie Synopsista mowie/ że w Cerkwi S. coś nowego Jedność swiata/ a na coży list Papiejski Patriarche na co posły z Rzymu do Carogrodu: na co Palliusza postanie? Jaisie mała być powinni w syetcy Patriarchy Episkopowie Grecy/ temu Theophilaktowi/ że po Palliusze do Rzymu nieposłata: Do przydaia Annales Ecclesiast: że od Theophilaktea w zwyczay posła. iz nie tylko Patriarchowie/ ale ref y Episkopowie w syetcy Grecy (y Rusi) Palliuszow zażywala. O toż uż to drugi raz Arzeb S. od Rusi przyiać był za Holhy/ gdy był Patriarcha Carogrodski w Jedności S. z Kościołem Rzymckim. Oto Jedność S. w Rusi starowieczna.

✠✠✠✠✠✠✠✠

C2

ROZ.

ROZDZIAŁ VII.

Włodzimierz Swietosławowicz nie za Phociusza Patriarchi Carogrodzkiego Arzest S. przyjął.

W Strobiny nie każdemu wyda. A zwłaszcza gdy kto z cudzey Minery dobywa Cery / albo co goręda spodlego gnoiu zajyma stroiu. Pan Koczny nowodzieyca / iuz to trzeci raz falluac prawi / że Roku Pańskiego 980 Włodzimierz Swietosławowicz Arzest S. przyjął od Phociusza Patriarchy Carogrodzkiego. Cudza to fałszywa Cera / bo stem lat niemal Phociusz śmiercia poprzedził Włodzimierza. Ba y wiers podty stroy. Bo kto Phociusz / troche niżej. Zaczynam łacessopuły kłabić na Ciare takiego Jednowłayce / a co wielka na tego kłorago y dorocznym Swietem Menologia nasz. Kustie wbiażala / nie zepsło się Synopsiście. Ale do rzeczy.

Ze tedy Włodzimierz otrzeżony jest od Metropolitcy Połtanego z Carogrodu: Wiemy. Ale y ozym wiemy / że to posłanie było od Patriarchy Carogrodzkiego Nikołaja Chrysoberga Unita. Mowić Synopsis / że Włodzimierz Roku Pańskiego 980 Otrzeżił się / gdy iestże Patriarcha był Stephan Studites. Ale Latopisze Słowienkie mowia / że Roku 990. to było / gdy iuz właśnie był Nikołaj Patriarcha: Którym raczy wierzyc mamy. O Phociuszu zaś pisze z drugich Baroniusz ad Annum 886. Ze Leo Cesarz Philosoph nazwany / obiaw / sy Państwo Greckie / Phociusza z Patriarchiey ostatni raz zrzucił. Coś podobnego czytamy / iłada czasom Phociusowych / w Latopiszech Ruskich Roku od stworzenia swiata 6378. Ze Phociusz stem lat poprzedził Włodzimierza. Tłie był tedy Włodzimierz Phocianem. Snadniey byśmy Synopsiście wstrzyli / gdyby go uczynił Bonifacjanem. Bo przynamniej jest Autor iakikolwiek / który ozym nieco wzmiankuje. Czytamy Baron. Roku Pańskiego. 1003.

A zaiste niebezpieśliwy byłby Ruskim Narod / gdyby od takiego człowika w wierze S. brał pomnożenie / którego Synod Konstantynopoliski (osmy powszechny nazwany) który był odprawowany Roku Pańskiego 886. tak wyklina. Phociuszowi Dworzaninowi y Naiaздеy / Anathema: Nouaciuszowi y Tyrannowi / Odszczepienicy potepionemu / Cudzołoznikowi y Oycoboycy / Budownikowi kłamstwa / zlych nauk wynalazcy / nowemu Nierimowi / Dioskorowi / Judašowi / Phociuszowi Anathema. A ty przeżacny Narodzie Ruski przyday: Phocianom wszystkim Anathema. Włodzimierzowi zaś Wiary S. (rzec możesi) Pierwsiewcy / Uczniowi Nikołaja Chrysoberga Patriarchy Carogrodzkiego Unita / Wicznaja Pamiat.

A przeto Włodzimierz W. K. Ruskie od Patriarchy Carogrodzkiego Nikołaja w Jedności Swiętej będącego wiały pierwszego Metropolita Michala Greczyna / który pewnie nie był Wyrodkiem

tak

tak dobrego Dica / ale był w Jedności Swiętej / y w Wiary S. w Arzestach Ruskich nowoszeptit. Tacy byli po nim następcacy Leoncy y Theopempe Metropolitowie.

Czwarte fałto Synopsisty Roku Pańskiego 1003. gdzie powiada / że Jarosław Włodzimierzowicz ze Wschodu zabiegat Metropolitcy. Bo to iawnna w rzeczy samey przymda. Co tak wywodzi / my. Z Phociuszem męszczyzna roztrwama w Cerkwi Bożej zginat / a przez Michala Cerularia Patriarcha Carogrodzkiego / po Phociuszu w lat postora staznowu się odnowilo: Co iest Roku Pańskiego 1043. Który badac / sam wyklady od posław Papieških / sam wyklina Papiezar / a tak do niego pisze Leo IX. Papież / pednoś uśia swe w miłbo / a iuzkiem petza no ziemi.

Jarosław iiaże widzac takie w Konstantynopolskiej Cerkwi roztrwanie / co czyni: Czytamy Latopisze nasze; Jarosław / prawi / iiaże Ruskie / Episkopow do Kioowskiej Cerkwie S. So / phiey zezwawsy / dał Hilariona (po śmierci Theopempe Greka) z narodu Ruskiego Czernica Berostowskiego (Synopsis mowi / że Hilariion Grek był) poświęcić na Metropolia / y do Carogrodu nieślat po błogosławienstwo. Prośba pśnie. A także co Władze Patriarchy Carogrodzkiego / zabieganiem Metropolitcy ze Wschodu / rozmażal Jarosław / który bez błogosławienstwa Patriarchego / Hilariona Rusina dał poświęcić na Metropolia: Wierzam byśmy nie mieli Swiadłkow / a iestże spól Cerkiewnikow Synopsisty / żeby ich ze samych przedmów im swiadectwo tym było potężniejsie / trium / phowalaby serona przeżiwna wrym nowym Continencie / iako w piat / ley Ewangelii. Ale do rzeczy.

Switek albo List / y Prawo Duchownym naszym spisane od Jaroslawa. Ale coż stadi? Stanowi żeby koniecznie Metropolitowie bywali z Carogrodu: nie. y sam nie posyłał. Stanowi żeby Jedności S. nigdy w Rusi nie było? nie. y sam zgodoborcy Cerularia nie parzył. Stanowi żeby Phociusowe błady gore braly? nie. Aż O / bue iego Włodzimierz / ani on sam go nazwał. Zgoda tu dla serdeczne / go żalu y zastumienia prawdy swiętey naszymy to rzec / co in simili rze / czono czytamy. Vidisti, Lector, (Baro. Año 992) quanam isti qui talia ediderunt, Attalica suspendant Aulæ ad ornandam impietatem, ter miserii novatores, hostes implacabiles Romanæ Ecclesiæ: quæ tantum abest ut horum perfidia obsecratur, quod potius illustretur, dum summa veritatis potentia de omnibus istis triumphet, sicut de aliis, qui ad hanc usque diem Catholicam Ecclesiam infestârunt, Hæreticis, trophæa semper crexit. Po / ty on. y my wrym Rozdziele.

DS) * * (SC

E

ROZ.

R O Z D Z I A Ł VIII.

Metropolitowie Kiońscy zdawna bywali/ y Rodem
z Rusi/ y Wiara Unici.

Orzadnie postępując w Rocznych swych Synodach/ dziełach/ piary tu y hosty raz falluie/ prawiąc około Roku. p. 1062. 1252. 1260. 3e y w Przestych y w Ciastopniaczych leciech w Rusi zawse byli Metropolitowie y Rodem Grekow/ y Wiara nie Unici. Co iawne fallo iest. Co przez Lata wywodzimy. Roku 1051. Metropolita był Zilarion: ten był Rodem Rusin/ iako sile w przestym Roku dziale powiódzato. 1092. Metropolita był Ephram Grek/ ale Unici. Do przyiał Swiato Przeniesienia S. Miodolais z Mirre do Baru/ od Urbana II. Papieja postanowione. Acore y teraz wyszka Rus in Choro & in toro swięci. Maj 9. A Grecy otym swięcie y wiedzie nie chea. Roku 1146. Metropolita był Clement Rodem Rusin. Acore go sama Rus obrata/ nie patrząc Carogrodu/ za powodem Jasioi wa K. Ruskiego/ Ktory miał Siostre swa Rodzona za Krolew Polskim. Podwieścił go Episkopowie Ruscy sami na Metropolita/ Kladac nań Głowe S. Clemensa Papieja. Oto y po śmierci mity Papieja w Rusi. Roku 1170. Metropolita był Joan Grek. Tego list mamy w naszych Słowieńskich Księgach/ do Alexandra Papieja/ o Jedności Swiętej. Roku 1227. Metropolita był Rury Rodem Rusin. Roku 1250. Metropolita był także Rury y Rodem Rusin/ y wiara Unici. Do pod ten czas y sam Michal Paleolog Cesarz Wschodni na dziedzie Wainym Lugdunskim Jedność S. potrzepił (Serylowski fol. 106.) y Jan Wel Patriarcha Carogrodski był w S. Jedności. Za tym y Metropolita iako dobry Syn/ siadł w Wierze S. za dobrym Dycem. Roku 1293. Metropolita był Maxim Grek Unici/ iako postany od tegoż Patriarchy Jana Vaita. Roku 1307. Piotr Rusin Ihumen Kartki także za Patriarchy Wela Unita. Jest za swiętego w Menologjach Ruskich Decemb. 21. położony. Roku 1364. Metropolita był Alexius Rusin. Tego także za swiętego czytata Menologia Ruskie Februa. 12. Oto Pratoriana Synopleos edicta. Pretko po śmierci Metropolity Alexego/ Rus niechciała iuz wiecey mieć Metropolitoz Grekow: Jakoż zrzucił Metropolity Phosieia/ y poświęcił Grzegorza. oczym w Części Wtorey. A troche przed tym Włodzimierz Olgerdowicz Książ Kioński poymał Dionizego Greka/ od Patriarchy Carogrodzkiego na Metropolita Kioński postanego/ y w mieszkaniu go miał aż do śmierci. Co y Rodzony Brat Jagielow y Włodzimierzow W. K. Litew: Bolestaw uczynił y drugiemu/ z gorze: bo go spalił kazal. Oczym nizey. Ale cosmy psłali/ byżey Ruskie piśa Latopisce. Co iezeli tak iest/ snadnie sie wyrozumie/ iaka na on czas była Reuerentia od Rusi Carogrodowi/ y tego postanowionom.

Tu niech będzie koniec tej Części Pierwszey. Acore zamykamy dla porządku/ przed Historią o Włada: Domie IAGIELOWYM.

CZESC

CZĘŚĆ WTORA.

Jedność Święta Dawami y Przywilejami/
Władańcowskich Krolow Polskich/ y
W. K. L. warowana.

O szczęśliwego/ a prawie Swiętego z wielu miar wielu przystępuiem/ Władańcowskich Mitosćw Krolu/ Panie nasz Mitosćw/ w Ktorym przez Władańcowskiego Monarcha IAGIELA S. Pamięci Krola Polskiego/ Władańcowskich Potomkami tego/ iako przez Siedm palataych Pochodni/ Cerkiew S. Ratcholicką w Państwach polnocnych/ w Koronie Polskiej y W. K. L. y Rusim oświecona/ Jedność S. Cerkiewna głąboko w Korzenioną/ y wniey badacy z tego wolności nadarzeni. Ażebyśmy tym rzetelniey otym y mowili y psłali/ troche tu wystawimy przed W. K. M. Panem naszym Mitosćwym. Co sile w Rusi z Jedności S. dzialo/ za Władańcowskich swiaty ante smiertelney Pamięci Krolow J. M. Polskich/ y W. K. L. Ruskich. IAGIELA, WŁADYSLAWA, KAZIMIERZA, ALBRYCHTA, ALEXANDRA, ZYGMUNTA PIERWSZEGO, ZYGMUNTA AVGVSTA. w zmianie Krotka uczyniwszy/ o B. J. M. HENRYKU, y STEPHANIE. Dla lepszego zaoporzadku na Trzebie Części yostania S. Pamięci Krola Pana naszego mitosćwego/ ZYGMUNTA TRZECIEGO S. Rodzica W. K. M. tudziej/ y zdušne tego około S. Jedności staranie zachowamy.

R O Z D Z I A Ł I.

Jedność Święta za Krola IAGIELA
Prawem warowana.

Z szczęliwego S. P. Krola IAGIELA panowania/ stala się Incorporatio W. K. L. do Korony Polskiej/ pod tytułem y pieczęciami Władańcowskich/ Krola IAGIELA, y WITOLDA W. K. L. Anno 1413. Octob. 2. Wrey Incorporacy Obywatel W. K. L. y Państw do niego nalezacych/ w Religiiy Greckiey nayduacy się/ a w Jedności S. badacy/ do wszelkich wolności sa przypuszczeni/ wyraznemi słowy/ Ktore tak sile w sobie mała. Wład to pomienionych wolności/ Przywilejow/ y last/ ci tylko Baronowic y Szlachta Ziemi Litewskiej maia zażywać/ y z nich sie weselić/ Ktorem Herby/ y Aleynoty Szlachty Korony Polskiej sa wdziane

lone/ y Katholicy/ albo Rzymotłemu Kościołowi po-
stępu/ a nie odstępnie/ albo poganie. To incorpora-
tio. Co też w tym Przywileju filozoficznie ponowiano. Niech żemi-
tu się godzi z Synopsistą tak mówić: Należy do volumina legu
prawo wyrażne z disfavorem PP. nie Unitow: nie naydujemy y li-
terki z disfavorem nas Unitow. A znów. Należy do Przywileja/
z fauorem prześwie PP. Unitom wyrażnie/ y interminis, nie nayduie-
my y literki z fauorem prześwie nie Unitom per expresse. A to tedy
miedzy Unitami y nie Unitami/ Filiis libera, (Reipublica Regni & M.
D. L.) a pro Filiis Ancilla, a za tym do której strony wprawda/ swo-
bodach/ y wolnościach Hereditas należy/ Należy w tym świat rozsadzi.

To też Incorporacy prawo iure iurando od samych Należy-
sich Monarchow przedręczonych/ y od samych Rzeczyposp. a potym
od wszystkich Należytych B. J. M. Polskich/ do tych miast/ przez
lat wiasey misli dwieście / posyłych/ jest popytanie. Boże y
w naymniejszym nadrazie paragraphie/ ust (wchowy Boże) Eadem
tak wielu Należytych Monarchow in dubium vocare.

Dyły tegoż Należytych B. J. M. LA ordinatio osobliwa o
Mążństwach. Ale y w tych iadach Unitow warowane tymi słowy:
Surowie zakazujemy aby żaden Litwin oboiey płci/ także y
Rusin/ nie wstępował z sobą w mążństwo aż pierwej
stuckiem samym oddadzą posłuszeństwo Rzymstiemu Ko-
ściołowi. A ponieważ my Daley/ stuckiem samym oddaemy po-
słuszeństwo Rzymstiemu Kościołowi. A nam tedy tenedite
wyrażnie słuz.

Rzecz foranna prawi Synopsia. Ze Krol IAGIELO Rusi
nie przymuszał do ponowienia Arzu Swiętego. Właśnie Theolo-
gicę. Dobry tam byli Theologowie / którzy między innymi Wiary
Katholickiej Artykulami/ y w tym też Krola IAGIELA wladomi-
li że Arzeft S. tak ważny w Grecow/ także y w Rzymian. Ale mo-
proste/ czy nie przyswodził do Jedności Swiętej/ albo ichli się to-
bie tak mówić/ podobaj/ do Wiary Katholickiej. Czytaj edicta a zna-
dnie się dowiedzieć możesz.

Postrzeżte to Amceffetote Pasterzow naszych Episkopowie
Ruscy/ że za przysłaniem Metropolitom z Grecy/ co raz tym wiasey
a wiasey Rusi odrywała od Braci swej Zachow/ a vice versa, dla
tego rozzerwania/ do Contemptu y Katolikow przychodzili. Złachali
się na Sobor z WITOLDEM W. K. L. do Nowogrodu Litew-
skiego Anno 1415. tamże przywiedli Jędzia penultimum na Metropolitę
Bisowskiej Orzecum, a na tego miejsce/ independenter od Patriarchy/
poswiebili Grzegorza Cemiwłaka Boigarzyna/ cziowieka wielce v-
czonęgo/ także Swiadczą onim Sermones albo Słowa tego/ które
czytamy w naszych Kiegach Słowieskich. Mowa onim Latopisce/
że go WITOLD posyłał do Rzymu. Mamy też List tego do Sy-
nodu Konstantienskiego/ w którym prosi Wycow tam zebranych/ aby
mogła

mogła się Jedność Swięta obśladować. Wdział inady. że y sam pa-
triarcha na on czas Carogrodski Euphrazius z Cesarzem Manuelem
Palakologiem/ barzo s z o Swięta Jedność starali.

A lubo to nie mamy y Latopisceow/ Należy się Grzegorz Me-
tropolita Rionstizwrocił z Rzymu/ y co tam sprawił: Jednatż ro-
zumiemy że Roku P. 1432. inż się był wrocił. Dochodziac tego z tad:
Do Roku P. 1424. Miasło Wilenskiemu nadana było Przywilej
na Wolność bezmytna/ w którym ta jest Clausula: samym był-
ko Katholikom którzy sa Należytych Rzymstiego. A Roku 1432.
inady gdy Grzegorz Metropolita z Rzymu wrocił/ y Wilnian do
S. Jedności przyswodził poczat/ Zygmunt Kedyony WITOLDA
W. K. L. po Bolesławie W. K. L. nastąpił/ do tej Wolno-
ści bez mytny y Rusi przypuścił.

A także zawię gdy to co dobrego pocznie/ dobra wśelakiego a
namissey zbawienia ludzkiego nieprzysłał/ przez swa instrumenta
burzył się waz. Tak y w ten czas było. Rusi widząc że Cemiwłak
Metropolita był Unitem/ poswiecił sobie drugiego/ imieniem Za-
rasima. Bolesław W. K. L. w Witepsku go pozmał/ y na palenie
o sadił/ także y spalono. Czytaj Strykowskiego fol. 578. Patrz także
Krolowie Ich Mość. y W. K. L. w Jedności swiętej badacych/ o
zdabiala/ promowia/ y wolniata/ ochraniaia.

ROZDZIAŁ II.

Jedność Swięta za Krola WLADYSLAWA
prawem warowana.

Za Czasu Koronacy S. Pamiędi Krola WLADYSLAWA inż Je-
dność Swięta y w Grecy była y w Rusi. Co się działo w
Grecy daie znać/ historyk Greci Malapa/ że Roku inż 1421.
Jozeph Patriarcha Carogrodski niechac daley być w Unii/ ale
pragnac Jedności S. Cerkiewney/ z Cesarzem Grckim Janem Pa-
leologiem/ pisał do Papieża Rzymstiego/ aby złożył Synod General-
ny/ na którymby się wśyscy zjednoczyć mogli. A za tym pod czas
Koronacy S. Pamiędi Krola WLADYSLAWA, gdy inż nie mal in-
clinacie zachodziły strony Synodu Powszechnego Florentskiego/ tym
gorętszym był Patriarcha z Cesarzem Jedności Swiętej miłost-
kiem. W Rusi zaś Metropolita był Zachary Cemiwłak Unit/ a nie
Unit gardłem uporu przypisał: ta do się wyżej pomienilo. A ponie-
waż nie dabaturant medius Metropolitae/ ani media obedientia, re-
fity. W. K. L. y Ruskiego Religiiy Grckiej/ byli w Je-
dności Swiętej: y takich znał S. Pamiędi Krol WLADYSLAW.
Za czym gdy na swej Koronacy Rusi/ Poleska/ Wolynska/ Be-
ska Szlachta/ w jednolich (z Koronnymi) wolnościach y prawach
porównał/ y zjednoczył: Czynił to dla Jedności Swiętej/ bo wie-
dział że oni z Metropolitą swym Grzegorzem byli Unitami/ y z patri-
archa Carogrodskim.

A Wierze

A w Nie Onitach iako lubował Krol WŁADYSLAW, ślad
poznać / iż ich poddał pod Inquisitię / i tak iako y innych wszystkich
ktoryby niebyli Katholikami albo Krześcianami / a poddał in ordine
ad panas. O tym w Przywileju na tę Inquisitię danym Bratu M.
Kotłowski z Lenczyce Jakemu S. Dominika de data w Lenczyce R. P.
1436 iak mowi: Niepatrzac na Przywileia / Wolności / exem-
pty / listy albo pozwolenia / iakimkolwiek osobom / y iakie-
gobykolwiek Stani / godności / y stopniabyli / tak Krześcian
iako Żydow / Odżecpiencow / y innych przeciwko Wierze
Katholickiej grzeszacych x. Stuchay Synopsista / a domyslaycie
komu Wolności służy starowieczne. Czytaj Bzowiusza in annali-
bus ad annum. 1327.

Po Ceniwlatu na Metropolia Kiońska nastąpił Isidor Bul-
garzyn / An. 1437 Który na Soborze Florenckim disputował za Ka-
tholikami przeciwko Grekom. Oczym Sobor Florencki / Greckim /
Lacinskim / y Polskim Językiem drukowany sżyroce ma w sobie / do
ktorego Czytelnika odylamy. Jako zaś tego Isidora Scolica Kzym-
sta fanowała / y iaką Godnośćią wraczyła / dochodzimy iacnie przyin-
nych z jednego Listu tego / ktorego mamy zupełny Autentik. A dla
wieczney pamiatki słowa z niego y po Kustia iako sam idzie y po Po-
sku tismy włożyli. Tak się tedy zaczyna: Błogosławienie ISIDO-
RA Metropolita Kiońskiego y wsia Rusi / Lehatosa ot-
rebra Apostolskaho Siedalishca / Liatkaho / y Litowskaho y
Niemeckaho / w Cholinie w Świątym Dusie Synom naszego
smirenia Starostam Cholmskim y Woiewodom kto kolini
iast / także y Zakaznikiem y wsim Prawosławnym / x. A niżej: A
nam sużczym prawosławnym Chrestianom Lachom y Rusi /
dostoit ispolniaty Bożia Cerkwi y ich swiaśzeninkow / anie
obdiety. Esmo bo nimie (dal Bog) ody na Bratia Chrestianie /
Latyni y Rus x. w Cholinie / Wiececa Iulia 27 dnia w Leto
6948. Indykta 10. Ktorey list polskim ięzykiem tak idzie: Bło-
gostawienstwo ISIDORA Metropolita Kiońskiego y
wsytkiej Rusi / Legata od boku Stolicy Apostolskiej / Pol-
skie / Litewskiego y Niemieckiego / w Chelmie / w Świątym
Duchu Synom naszej pokory / Starostom Chelmskim y Wo-
iewodom kto kolwiek iest / także y Urzednikom y wsytkim
Katholikom x. A niżej. Anam ktory iestestmy. Katholicy
Krześcianie / Lachowie y Rus / godzi się napelniac Boże
Cerkwie y ich Kaplany / anie krzywdzić. Jestestmy bowiem te

raz (dal Bog) iedna Bracia Lacinnicy y Rus x. w Chel-
mie. Roku Panskiego 1440.

Z ktorego listu iacno poznać / iako ISIDOR Metropolita wrocił się
z Synodu Florenckiego w Ruskich Braciach Jedność S. ogłosił.
Jakoż y Dekret ogłoszenia tego naydujemy w Lacopiscach naszych.
Potym iachat do Moskwy / gdzie gdy Jedność Święta ogłaszał. Mo-
stwa wskapił mu przed Kazala. Wrocił się do Kiowa y tam mieszkał
kilka lat. A Roku P. 1443 Otrzymał Przywilej od S. P. Krola
WŁADYSLAWA na Unia nadany / w którym sżyroce wolności y
swieobody ludzi w Jedności Świętej badacych opisane. Ten list wy-
drukowany iest od S. P. Oycy Pościeta Metropolita w Kiojce o
Przywilejach Uniom służacych. Tak dobrze Cerkwi Ruskiej w Je-
dności S. badacy przyśluzyszy się / siedi do Kzymu: a kamrad do
Carogrodu w sprawie Jedności Świętej. O czym Strykowski
Kromer / y nasiy Lacopisce / y Chalcocondil Grek. Nicuie y spo-
tę ten pobożnego Pana Uniom nadany Przywilej Synopsis. Pyta-
cie: Komu ten Przywilej nadany? Lacna odpowiedź: Uniom. Spytaj-
byliż tam Unici? Nie iest nadrego u Philosophow Petere principio-
rum Principia. Principium to. Ze gdyby nie było na ten czas Uniom /
nie danoby takiego na Unia Przywileju. A przecie pyta: Byliż
tam Unici? Odpusć mi Synopsigraphę. In circuitu ambulat. Do
chwatu nie przyjdzie.

Nasamwastie w prawdzie z Commiseraciy Pana Katholickiego
WŁADYSLAWA, nad nieszczęsnym w Cerkwi Greckiej rozzerwaniem:
nad którym wszyscy Święci płakali. Eysiacie opuścić / wstyżysz
dwuch Paerarchow po Synodzie Florenckim pozylch / Gennadyusza
y Niphona słowa / na innym miejscu położone: dawno przed tym w
Kiojce o Przywilejach Uniom / wydane. A co przydać / że ten
Przywilej y nie był in usu, y nie był Confirmowany od A. J. M. Pol-
kich: gdy rzecz przeszła o S. P. A. Polkich / Alexandrze / Szymun-
cie pierwszym / y trzecim wstysy / wolność będzie y napiedzi / iako mo-
wla / nosa przystawić.

R O Z D Z I A L III.

Jedność Święta za Krola KAZIMIERZA
prawem warowana.

W edac w Kzymie ISIDOR Metropolita Kioński / dobrowol-
nie w raku Ballista Papieja abrenunciował Metropolia. A
niechac żeby Kiow nie miał Pasterza Katholika / podał na swe miey-
sce Oycowi Świątemu za Następcę Grzegorza Archymandryta swego
Nadwornego / czto wieka godno / ktorego słowa czytamy w Kiegach
naszych. Pius II. Papież. Grzegorza na Metropolia poświęconego /
posłał do Kiowa na Residencia (o to Władza Papiejska w Ruskiej
Cerkwi) y pisał za nim do Krola KAZIMIERZA, aby był za Me-
tropolita Kiońskiego przyziety. Jakoż pomniac on na swa przysię-
gę

ga ze przy Koronacy Prawa y Przywilei od Krolow Przeworskich swych Vncom nadane poprzyściagi/ dano Grzegorza przysiał. Z drugiey strony Dionysius Patriarcha Carogrodski pisał list do wszytkiey Rusi/ aby tego Grzegorza/ luba z Rzymu przyslanego/ wszytky Ruschali iako w lasnego Metropoliey/ a drugiego od Moskwy obranego za Pseudometropolite mieli/ (oto Papieza z Patriarcha jedno serce/ dusia y wola jedna/ w Swiętey Jedności Cerkwoney) ani go do siebie przypuszczali. Za którymi listami iako Sakra/ Grzegorz spokojnie lat 10. przeżył na Metropolu. Jakoż dla wieczney pamiatki/ List ten piuski P wpiłali w swe Historie Latopisce naszy Ruscy/ których mamy w rękach: a List Dionizego/ Księża naszy domowe Słowniści. Zeby rzez eżat ważna y potomkom y wiadomila.

A że przy P fenicy maśbyś pod czas y Latol/ Wporcie Vncom przysiał do tego/ Pana dobrego y spawiedliwego/ Krola mo wie S. P. KAZIMIERZA je idilem lwym zabroni Lue Vncom/ nie tylko nowych budować/ ale y starzych Cerkwi poprawować. Zależna to była Lue Vncom: y aż o Moskwa ten sie jal opart. y dla tego snodź niechciał KAZIMIERZEM zwac Krola polskiego/ ale Jendzechim/ iako czcimy w ich Kromkach. Takim Concept celamy Wpor do zatwierdzonego pod i serca.

Koku Panstego 1474. po Grzegoru nastąpił Misael/ Epi skop Smoleński na Metropolia Kiońska: ten tropami Przodkow swych Metropolitow Vncom idac/ z wiela zacnych ludzi Duchownych y Swięckich pisał list do Sixa IV. P. Roku P. 1476. Marca 14. y Pesti/ zane postat/ iakoż żyjemy w Kiozecie o Przywileiach Vncom należących: tam go czytaj.

Znieważa wpraadzie Synopsista List ten/ niechcac polley klam byc/ y wierzye Kiegam naszym Słowniści/ z jādney nie podeyfrzaynym miary: Acobyśmy wierzyli wiadomiego/ tiedzyby miał chob eaziego authora pro sua Pseudohistoria o Soborze Nicenskim/ o przywieciu Krystu Swiętego od Złoty/ Włodzimierza z. Zie jaisze w pieciu legat/ a drugiego oieglem macać.

ROZDZIAŁ IV.

Jedność Swięta za Krola ALBRICHTA

prawem warowana.

En Pan pobożny/ iakoż Ośied iego y Strzy na szesłimey swey Koronacy Prawa Vncom nadane od Swiętych swych Przodkow przyściaga lwa obwarował. y starał sie Katholikiem do brym Metropolia opatrzye Kiońska. Dla tego Roku 1493. gdy wałował Kioń/ podobat na Metropolia po śmierci Jony Złizna Metropolitey Vnita/ Makariego/ który był przed tym Archimandrita Wileński/ y podpisał sę do Listu pisanego przy Misaelu do Sixa IV. Papieza: po tym Makarym gdy znowu wałowała Metropolia/ podobat Jozepha Sotana Epyskopa Smoleńskiego. Ten był eazim Vnitem

Vnitem/ je go Aronka Moskiewska zowse Labumietem/ y tylko mo wi/ tym roznym był od Lachow/ ze po Rusku Sluzba Boża odprawo wał. Na poczatku Metropoliey swoyey pisał do Patriarchy Konstan tinopolskiego imieniem Tiphona (ktory był X. Patriarcha po wyścieciu od Turkow Carogrodu) eoby eż on rozumiał o Soborze Florentskim/ ktory potrzeba mu było przyiać. Tiphon Patriarcha odpisue mu pelny vbiachy naszy list/ gdzie sam wyfoced tym Synodzie y rozumie y mowi. Mamy go y teraz samym Autentykiem/ iazytkiem Greckim test pisanym/ y ius dawno przed tym w druk pobany. A bylo to Roku od Seworzenia swięta według Greckiego Computu 6007. to jest Ro ku P. 1497. Tym listem wprzodbiem siebiu swym/ y koncomy Jo zeph przez wszytel żywot swoy starocznym był zawię Vnitem. Oczyw ięsze niżej.

Sniał nie iatle Moskiewski/ ieden z naprzodniychy strony przeciwney/ w Antydoie swym nie dawny mi Czas y wydany mi pisać/ Jakoby co miała być nie podobna/ aby eaz List miał wydat Patriarcha Carogrodski. Ale w tym eaz pomiedziat prawda iato y ten eoz/ według pospolitego mowienia/ fortiter negat. Lue tylko to podobna/ ale y eaz było/ y jest oculatus tego listu eazis, eozdy znaś/ y ten eoz to pise. Lue miy zale Czytelniu iostawy/ je wszytkich rze/ czy nie kładzemy/ bobyś zprzydusił siebiu siebiu legenda. Do te go albo to ius było. w Druku/ albo w Brocie znowu badzie. przy chacz nas de prace/ gdy co cierpliwie przeżytaś/ y zdrowym rozsad kiem rozstrzygniesz/ eoz nas praw/ albo krzyw w Cytowaniu muni mentow.

ROZDZIAŁ V.

Jedność Swięta za Krola ALEXANDRA

prawem warowana.

Edy Krol S Pamięci ALEXANDER bedac iessze W. X. L. wiał za Zona Helenę Carownę Moskiewska/ co czynit Jo zeph Metropolita/ dale znaś Latopisec Moskiewski/ tymi słowy, Poslat Kieże Wielkie Alexander do swey Kieżny Heleny/ w tym/ Vdstepce Prawosławney wiary Greckiey Jozepha Wla dyke Smoleńskiego/ y Minichow Bernardynow/ aby przysła pila do Rzymskiey wiary. Patrzmity Dnieopisca/ iasli Jo zeph iessze nie badac y Metropolita/ nie był Vnitem/ ktorego/ Swia decetwem waszych je samych/ y żywane/ aby namawial Kieżne sama do Wiary S Katholickiey. Za tym eozkolwiek za tego S Pamięci Jozepha/ ius Metropolity sie stalo w Cerkwi Ruskiej/ w Jedności S Swiętey stalo. Oczyw niżej.

Kiermie mi eozdżownego Synopsis/ iakoby Krol S. P. ALEXAN DER Roku 1503. eazt miastu Witepskiemu miał nadac Przywilej/

G

Ze Pto

Ze kto będzie Litwinem albo Lachem/aby trzyczni byli w Wi-
tepsku w Ruska Wiare etc. To Kacholikom apocryphon/ nam
adynaton. Bo iako to kto może wierzyć/ żeby Pan Kacholicki miał
rozkazować aby Litwie albo Lachy/ to jest Kacholicki/ otrzymano? y
dobre Arześciany/ przekrzyżowano drugi raz/ z ławnym Swięto-
tradystwem? Ale dajmy/ żeby y taki kto Przywilej (iako mówią/
ad male narrata) otrzymał: nas to niezraża. Niemaj bowiem tam wa-
żmianki/ aby ci Perchrestowic (iż tak rzeka) byli w Litwiny.
Ktorey wielce przeżył ALEXANDER. Dwa tu przykłady przytoczę.

Naprzód wstawy za Mazonka Helena Litwinu/ niechciał
dla niego Cerkwi w Zamku w Wilnie zbudować/ iako Odiec tej Car
Moskiewski potrzebował. y za to wielkie Woyny z Ciem swym pro-
wadzić musiał. Strykowski fol. 679. Po czym teyże Heleny dla tegoż
wporu niechciał Koronować/ y nie Koronował. Strykowski fol. 686.
To tak Litwinom sprzytał ALEXANDER. Unitem zaś iaska swo-
pańska okazuiac/ Przywilej on WŁADYSLAWA Krola/ Unitem
Roku 1443. nadany/ Confirmował za Instancja Władysła Chelm-
skiego/ Na Seymie Walnym Piotrkowskim/ we Szrode przed Niedzie-
la Oculi Roku 1504. Krolestwa swego Kozierzkiego. A przecie
należał się taki temerarius obtręciator, że śmiął z moryta na tak iasne
słońce się rzucić y pisać/ że od zadnego z S. Pamięci Krolow Polskich
nie jest confirmowany Przywilej WŁADYSLAWOW!

Jeszcze mi tu rzecze Synopsia: Komu ten Przywilej dano?
Niech wie/ że dano Jozephowi Metropolitie/ według Kronik Mo-
skiewskich/ Łacinnikowi/ według anileskiego annales. Swiętey y nie
śmiercielney pamięci godnemu/ według nas dobremy goracemu Je-
dności Swiętey miłośnikowi. Dano też iże y Episkopowi Chelm-
skiemu Unitem/ a w tego Głowie y innym Episkopom Ruskim Un-
item/ dano/ darowano.

ROZDZIAŁ VI.

Jedność Swięta za Krola ZYGMUNTA Pierwszego prawem warowana.

Już się doś w Rozdziele przestłym pokazało/ że Jozeph Soltan
Metropolita Kiewski był Unitem/ y dla goracosci Ducha po-
moskiewska Łacinnikiem: aprzebie pp. Bractwo wileńskie mo-
wiał/ że on Roku 1510. w Jedności Swiętey nie będąc celebrował
Synod w Wilnie. A to stać przydać/ mówią/ te słowa. Jak
spoczątku nasza Soborna Wielka Cerkiew Władność Boża
S. Sophia trzyma etc. Dobrze. Jeśli tak wierzył Jozeph/ iak
spoczątku Cerkiew Grecka wierzyła/ wierzył iako Kacholicki y Unite.
Bo Cerkiew Grecka iako wierzyła/ pokazało się na początku.

Mówia

Mówia: Kzetelnicy mowi Jozeph: Iako y teraz Pomie-
schana Wielka Corogrodzka Cerkiew trzyma. A to nie sie. Bo
iako by Corogrodzka Cerkiew trzymała/ świadkiem mu był List Ni-
phona Patriarchy/ do niego przed lat 13. pisany. O którym było wyżej.
Za czym iako y Cerkiew Grecka z początku/ y Corogrodzka w
ten czas/ były w S. Jedności/ iak y Jozeph Unitem był/ y iako U-
nie Soborował. Naostatek iako Unie y Przywilej tego swego So-
borny wyprawił y S. P. ZYGMUNTA Pierwszego Anno 1611.
Który iako właśnie Unitem służył potwierdzony jest od S. P. ZY-
GMUNTA III. O czym gdzie indziej.

R. P. 1514. w Wilnie Cerkiew S. Trojcy y druga S. Mikolaja
budowana za przywilej J. A. M. O których mowi dalsze nowe Ruskie
że były budowane od nie Unita. Ale rzecz pełna przydać. Naprzód
że te Cerkwie budowane były według Kanonow Soborowych/ za Con-
senssem Loci Ordinarii, to jest Jozepha Metropolity Unita: Który pe-
wnie Litwinom budować nie dozwalałby/ y y R. J. M. pewnie by
przeżył. Powtore. Ze te Cerkwie budować pozwolono za Endie-
den/ Który się stał na posu Kropidnie: bo tam bitwa walna wygrał
Kiaze Ostrowskie Konstantyn (Erektor tych dwu Cerkwi) z Mo-
skwa/ czyniwszy Votum te dwu Cerkwie wymurować w Wilnie. To
End. Proszę gdzie podobna Cuda czynić nie mając wiary S. Kacholick-
kiej? Potrzebie. Gdy Kciu Konstantynowi dano Państwo Wi-
leńskie/ Senat nie nie mowił: to znać że był Unitem. Bo iako się
Senat opponował o Woiewodstwo Trockie/ gdy był nie Unitem/ ni-
żej powiemy. Rzecz. Dochodzimy iacnie z przywilejom pozym
danych/ że nie był K. Konstantyn Unitem: O czym y myśmy. Translat.
Do iuz w ten czas y Metropolita nie był Unitem: Który za soba śnady
pociągnął y Kcia/ że się przewierzył do Litwin. Iako Synopsia
pise o Danile Romanowiczu Kciu Ruskim. Wysłala śnady iuz Wo-
ca głosu Pasterza/ Ktorego nie Pan postal.

Lit była tedy za Jozepha sprofanowana Lit Unia/ ani Me-
tropolita/ ani Cerkwie Wileńskie/ aż Aper Sylwestrie przyjeździ (po
Słowiańsku) Jank diwry. Jank albo Ciermiec z Dzikiej Moskwy.
Pieczęcie też Archimandrytów było w S. Jedności. Do Jan
Archimandryta podpisał się w Liście onym od Kcia pisanym do Si-
ryja IV. Papieża: o którym wyżej.

Dobrze przyślijmy się S. Jedności/ y Cerkwi Kacholickiej/
y Bogu/ Jozeph Metropolita sidił po odplat do nieba. Po którym
około Roku pańskiego 1520. dana Metropolita Janu. Inokowi
iakośmy rzekli: Moskiewskiemu. Który nie umiał wiecey/ tylko cze-
go się był w Moskwie nauczył/ O Uniey wtedy nie chciał. Wstąpił
został na diem Kacholickiej wiary w Religiey Greckiej/ o czym
zawaz. A Krol sam y z Senatem pilnie o to miał żeby Scotka Senator-
skiego nie powierzano/ tylko Wiary S. Kacholickiej (vtriusq Ritus)
Ludjom. Jakiś gdy z pewnych przyczyn dał R. J. M. extraordi-
nary

n. nro Kciu Konstantino w. Nte Vnitowi Woiewodzie Trockie: Ser-
nat tak poteznie to R. J. M. sie opponowal / ze tez osobliwy Przy-
wilej wydal w Grodnie Anno 1524. 25. Martijna Seymie Walnym.
W ktorym obiecia za sie y za nastepce swe i nastepnych Krole Pol-
skie ze nigdy do Senatu nie miai byc Nte Vnit przypuszczany. Do te-
go Roku 1529. na Seymie walnym Wileńskim Confirmacie Przywilej
Incorporacy W. K. L. do Korony / y znown warunie to / ze na Urzady
nie miai podawac nikogo / tylko Katholikow albo Poslusznych
Krymskiemu Kosciolowi. Widzac Kus w S. badaca Jedności
Metropolitich / wstapiwszy od trybu S. Przodkow swych / Swietey
zapomniał Jedności / ze im. sio oduse / peczuwaja sie w swej po-
winności. R. 1537. przychodzi do Grodu Lwowicko-
go (prose słuchay Synopsigraphie / ze y we Lwowie od sta lat słychac
było practice o Vny) y Alexkua Przywilej on i nastepnych Kro-
low W. L. ADYSLAWA y ALEXANDRA na Vnta nadany: za Mi-
kolaja Odnowskiego Zherbura z Guskyna / Kastellana Przemyśle-
go / Lwowickiego / y Siem Ruskich Generala. Alexkowat za Wiele-
bny Mlakary Luczampski / Namiestnik Metropoli / Zaliczki Lwow-
skie. (bo w ten czas i sioze Wladky Lwowickiego nie było) a z nim
przez inshych Ludzie zacieli / Zaborowski / Stanimirski / Olechno Za-
moriski: ktorzy sio tako tarza przeciw Nieprzyjacielom prawdy
S. tym Przywilejem zastaniali: Co in vlu ten Przywilej.

za okaz / a tedy wariacy w Ruskiej Cerkwi strony Jedności S. i
Metropolitow Rioskich / przypomin sobie Czystelniku Katho-
licki / zewyjawia S. Kosciol Karcholicki Krymski / zaledwie czytamy
o Scolicy iakiey Biskupiey / Arcybiskupiey / Metropolitanskiey / y Sa-
miej Patriarskiej / zeby niebyta chob Trocka Alternata w ich Pasterzach /
ile do statku w Wierze S. Co czystotreb pochodzilo z Pana / czesto y
samych Pasterzow / czesto z samych Parafian: A zwlaszcza gdy zastara-
nem Panstwu / ciagnela za soba sama glowa piera Toz nie dzialo y dsiere
z Cerkwia Grecka y Ruska / ze od Jedności S. czalem odpadaly. Bo to
bywalo: Czesca dla Pana / tako to za Cesarzow Greckich / y Kiazar
Ruskich Wdjetnych: Czesca dla samych Metropolitow / ktorzy sie na
razali na te godności / a pod czas y podkupowali / iako mamy w Lato-
piskach naszych. Czesca dla grubey nieumienności duchownych wisk-
pich y mniestych / iakimby Jona / Mlakary / Sylwester / y inshy przed
nimi Czesca naostatek dla ludu pospolitego. A to iako sam ba-
dac belua multorum capitum / rzekiby raczej pedum / Inse rad Glo-
rie / kora bybyta lub vno capite Kosciola Bozego. Lecz to do dzisie
Panstwie nawiedzenie / nie test wiecine Narodu Ruskiego od Jedności
Swietey oddzielenie. Ale do Zistory.

Naostatek Roku 1543 znown Krol S. P. ZYGMUNT I. wydal
Confirmacie (od nas z Labinskiego na Polstuszyt przetozona) Przy-
wilej na S. Vnta nadanego. Od S. P. Krola WLADYSLAWA Nie
bez wielkiej nadziei / ze kiedyz tedz confirmabit hoc Deus w S. pomnoze-
niu Jedności / cooperatus est w Ruskiej Cerkwi przez Pradziadow y
Prapradiada Spolimienitego (vt conveniant eadem iisdem rebus no-
mina) W. K. M. Pana a Pana naiego milosciergo.

W imie

W imie Pańskie Amen.

Na Wieczna rzeczy pamiatke. My ZYGMUNT
z lasti Bozey Krol Polski / Wielkie Kiazę Litewskie /
a Siem Krakowskiey / Sandomirzskiey / Siemadzkiey / Len-
czyckiey / Kujawskiey / Ruskiey / Pruskiey / Mazowieckiey /
Chelmskiey / Pomorzskiey re. Pan y Dziedzic. Oznay-
mujemy terazniestym Listem Naszym wsem w obec / y tozdem z oso-
bna / terazniestego y na potym badacego wielu ludzkom. Iz po kta-
dano przed nami imieniem Wielebnego y Pobożnego Jony So-
nowskiego Wladky / y iego Cerkwie Religiey Greckiey albo Ru-
skiey Chelmskiey List / nizey wpisany / pod tytułem / y pieczęcia Za-
wieśista Sławney Pamiatki / Swietego niegdy. ALEXANDRA
Krola Brata Rodzonego y Przodka Naszego naymilszego / Confirma-
cia Wolności / y Swieobod samey Cerkwi / przez Swietego niegdy
WLADYSLAWA Węgierskiego y Polskiego Krola / Stryia y
Przodka Naszego naymilszego pozwolone zamiracy / y pokornie pro-
siono Nas imieniem tegoz Wladky Chelmskiego / abyśmy ten sam
List / ktory od wody zmoczony na niektórych miejscach w Pismie zwta-
pca byl nadpsowany / iednakze barzo dobrze mogt byc czytany / ale
od wiskiey wady y namniestey suspicy zgola wolny / ponowic y powa-
ge nasia onemu przydać z lasti Naszey Krolewskiey raczyli. A toz to
list do stawa tak sie w sobie ma.

W imie Pańskie Amen.

Na Wieczna rzeczy pamiatke. Powaga Kiazat / co kowiek al-
bo nowego stanowi / albo co in dawno postanowiono test / to
Listem y Swiadkami wiary Godnymi y pieczęciami istemi warowab /
y wi. dnościa o spbiac / podac do wiadomości potomnych / zwykta
Dla tego My ALEXANDER z lasti Bozey Krol Polski /
W. K. L. a Siem Krakowskiey / Sandomirzskiey / Siemadzkiey /
Lenczyckiey / Kujawskiey / Ruskiey / Pruskiey / y Chelmskiey /
Libiazskiey / Pomorzskiey / Pan y Dziedzic re. Oznaymujemy
terazniestym Listem Naszym wsem w obec / terazniestym y przytym
da ktorzy by ten List przyfiedl. Iz po kladano przed nami List /
na Swieobody y Wolności Cerkwie Cerkwi Ruskiej Chelmskiej /
poplowany y posarpany / ktory gdy tych przeszlych lat Tatarowie w
ziemie Nasze wpadly pustosyli / w wietrze poplowany test / y pieczęc
Nastepnyego Stryia Naszego Swietey Pamiatki Pana WLADY-
SLAWA Węgierskiego y Polskiego Krola / od niego oberwana / caly
i ednak y nienaruszony przed nami pokazany test. A prosiono Nas
imieniem tegoz Wladky Chelmskiego / abyśmy ten List odnowil / y
Nasza pieczęcia zmocnil / y wemierdzic raczyli A toz List tymi
słow y idzie.

W imie

W imię Pańskie Amen.

NA Wiedząc, żeż ży pamiatke. Abyż zażybył z ludzkiej nie wynietrzały pamiatki, postanowione jest, żeby sprawy słuszne, które pamiatki potrzebują, przez pisma y świadków opisanie na potomne czasy były podawane. Aprze to My W L. ADYSL. A W z Łaski Bazy Węgierski, Polskiej, Dalmatskiej, Kroatyjskiej, Raskiej, Serbskiej, Raskiej, Słowackiej, Halickiej y Kumański. Sc. Krol. A Ziemi, Krakowskiej, Sandomirskiej, Łęczyckiej, Kujawskiej, Litewskiej, Xiążę Namyjskiej, Pomorskiej y Ruskiej. Ziemię Pan y Dzie-dzik. Sc. Oznajmiamy tym Listem Naszym, komu należy, wszystkim będącym y następującym, którzy ten List Nasz czytać będą. Iz gdy na wyszły naszym cześcicy rozrządza-my, a stuśnym rozrządkiem Niebieskie rzeczy, znośimy z Ziemijskimi, nie inśnego przez uśilne rozmyślanie prace nie pomyślimy, iedną iz pogardziwszy zdradami Szwiatowemi, y swiata optywając znowdżitelke chwale, omśleki wyrzuciwszy, umyślu naszego odży na Niebieskie obnatarmy. rzeczy gdzie wieczonej swiatłości iasność wśytkich miernych rozumy oświeca, serca iedna, a płomienie zgaszwszy nienamieści, wśytkich chęci iednako sprawuje animusów. A lubo to według powinności z Vrzedu naszego wśytkich z osobna poddanych naszych pożytku upatrować mamy: Pieczolowanie iednak skuteczniey nas trapi, abyśmy do tego, co cci Boskiej rozmyślenie, ozdoba, sława y chwala, a Świętey Iedności Cerkwie, y stan szczęśliwy a spokojny wyściaga, serce przyłożyli, y umysł obrócili. Gdyż nie wątpliwie wierzymy, że w Niebieskiej Skarbnicy to się chowa, cokolwiek do wielbie-nia Boga, y SS. Cerkwie pomnożenia, za onego szcudroblivo-ścią sporządzamy. Ponieważ tedy, za sprawą askawości Du-chu Święte, Kościół Wschodni, to jest nabożeństwa Greckie y Ruskie, który (ich) przez długi czas w nierówności iakiejsi y w rozarwaniu wiary świętey y Boskich Sakramentów, nie bez

škody

škody zbawienia dusz, od Vnety świętey Rzymskiej Koro-ty bwiśie zdał, y która Vnia Oycowie nasz, y on sem w syr-ko Karholickie pospolstwo czaśow naszych pragnęło widzieć: Teraz iuz z litości Pańskiej dekretami Naszreżego Pana Eugeniusza, Nasze Papieża Czwartego, y innych barzo wie-le Oyców wiary świętey, y Zelatorów abo gorliwych miłośni-ków, z samym Świętym Rzymskim y Powsechnym Kościołem przywiedziony jest do iedyństwa dawno pożądaney Vnety. Przeto aby sam Kościół Wschodni, y Prataci, y asysey Du-chowni tegoż nabożeństwa Greckiego y Ruskiego, w syrokości Państw naszych, y panowaniu naszymu podległych wśedzie będący, którzy przed tym gdy stała taka nierówność y rozar-wanie, nieiaka depressia albo poníženie cierpieli, przywróciw-śy im wolność, Boskiej chwały wprzezymiey pilnować mogli, y Zbawiciela naszego łaskawości za zkażenie dusz wiernych, y za świętey wiary stanu zachowanie w stodości pokoiu, wiec-śa gromada modlić się mogli, ku cci y chwale Boga Wśech-mogacego, który nas swą nadrożśa krewią odkupił, wśytkim Kościołom y Biskupom ich albo Władynom, Pratacom, Du-chowieństwu y inśnym osobom Kościelnym tegoż nabożeństwa Greckiego y Ruskiego, te wśytkie prawa, wolności, sposoby, zwyczaje, y swobody wśytkie, zdało się nam abyśmy im wie-cznie nādali, iakoż tym listem nādaiemy, iakich wśytkie Kości-ty Krolestw naszych Polskiego y Węgierskiego Sc. y anyobze Arcybiskupi, Biskupi, Prataci, y inśne Osoby Kościelne go za-chowania zażywają, y onymi się ścżyc. Chcemy nād to, iakoż tym listem stanowimy, aby od tad żaden z Dygnitarzów, Stá-rostów, Vrzedników Ziemijskich, y innych poddanych naszych, ktoregożkolwiek stanu abo condicy będzie, a osobliwie Krolew-stwa naszego Polskiego przerzeżeni, a mianowicie Ziemi na-śych Ruskiej, Podolskiej, y inśnych im przyległych, w Juris-dikciey przerzeżonych Biskupów, Władyków, y Prataców tegoż Greckiego y Ruskiego nabożeństwa, ale ani w Sadach Ka-planów albo Plebanów ich, y onsem ani w sprawach małżeń

H 2

stwa

stwa y rozwodom napotym nie trudnił, iakimże kolwiek sposobem, nie mając względu na żaden zwyczaj, który był dotąd chowany iakozkolwiek przeciwny w ziemiach wżwys pomienionych. Ktemu aby ciż Biskupi abo Władcykowie y inni Prá-
taci, y Duchowne osoby nie raz pomienione nabożeństwa Ruskiego, iakim żytem y dochodami, opátrzeni tym sposobniey Pána Boga chwalić mogli, onym y kościołom ich wżyt-
kim, w nąsych Pánstwach gdziekolwiek będącym, wżytkie wsi, y majątności wżytkie, pod iakimżekolwiek imieniem, znaczone, które z dawna do samych kościołom należeć sie zdáły, y w iakichkolwiek Ziemiach, y Powiátach nąsych do-
tąd ie mieli, że wżytкими ich práwy pobożna łaskawośćia żdało sie nam im przywrócić, iakoż y przywrócamy tym oto świadectwem Listu nąsego, do którego pieczęć nąsą przy-
dávamy. To sie dźiało y danó iest w Budzynie, w Piątek bli-
ski przed trzecią Niedziela Wielgopostna. Roku Páńskiego 1443. Przy bytności Ec. Dano przez ręce Wielmoż: Jana z Koniecpola Krolewstwa Polskiego Kancelerza Ec.

Ny tedy prośba imieniem pomienionego Władcy do nas wnie-
siona porušení/ wmiśkilisny ten List odnowić y potwierdzić/ a zwłast-
śia w tym co do rzeczy Cerkiewnych náleży y przez terażniejszy List
Clasí odnawiamy/ zmacniamy/ y potwierdzamy/ yznowalac/ że on wa-
ge má wielkusta. A dla świadectwa wtey rzeczy pieczęć nąsą v Listu
razniejszego iest zawieszona. Dźiało się na Sejmie walnym Piotrkow-
skim we Szroda blisko przed Tądziela Oculi Roku Páńskiego 1504.
Krolewstwa Cląskiego Roku Trzeciego. Przy bytności. 16.

Ny tedy ZYGMVNT Krol pomieniony do prośby pomienionego
Władcy Chelmskiego/ tego imieniem do nas wnieśroney/ łaskawie
sie przychylac/ List przedpisany/ we wżytkich tego Condiciach/ Ar-
tykulach/ y sentenciach zperwney Cląskiej wiadomości/ y rady/ y zgody
Panow Rad Cląskich/ na tym Sejmie z nami będących/ odnowić/ ap-
probować/ y potwierdzić/ wmiśkilisny/ y odnawiamy/ approbujemy/
potwierdzamy/ y potwierdzamy przez List terażniejszy/ postanawiac
ze ten List/ y wżytkie rzeczy w nim zawarte/ a zwłastśia. Kterych on
y Cerkiew tego zażywa y iest w possessy/ ma waga słusna y moc wie-
kusta. A dla lepszego Świadectwa Pieczęć Cląska v Listu terażnie-
szego iest zawieszona. Dźiało się w Krakowie na Sejmie walnym.
W Piątek Wielki/ Roku Páńskiego 1543. Krolewstwa nąsego 37.
Przy bytności. 16.

ROZ.

ROZDZIAŁ VII.

Jedność Świeta za Krola ZYGMVNTA
AVGVSTA prawem warowana.

Roku Páńskiego 1551. na Sejmie Walnym Wileńskim Krol
S. Pamięci ZYGMVNT AVGVST przeszłych Krolow Polskich
y W. X. L. Ziemię Świerdzając przywileja sáć mówi. Obiecu-
iac za Nas y Naszypce Cląse/ słowem y wiara nąsą Krolew-
stą/ ze ten Przywilej (dany na Incorporacy od Krola IAGIELA
Roku Páńskiego 1413.) cale y nie naruszenie we wżytkich Ar-
tykulach/ Zamknieniach/ punktach/ mamy zachowac/ y wży-
tko co sie w nim zawiera rzeczja sama y skutkiem wypelnic/
y aby wypelniono było starac sie mamy 16. Prośbe pilnie Wzym
przywileju bytoby wżytkie Jedności dawane były ludziom
wiary S. Katolickiey/ albo posłusznym Kościołowi Rzym-
skiemu/ a nie Odśiępiencom. A to Krol AVGVST obiecuje za
Si. bti y za Naszypce Cląse y nienaruszenie zachowac/ komu przybie-
gnie/ poprzysięga. Czyte práwa warunie/ sádz sam Synopsista.
Znosiac ten na jirone Jedności S. Argument/ powiada/ że Roku
P. 1502: y 1509. Rus nie w Dąy będący/ do praw y Swiebod Ka-
tholikom słuzących/ była przypuszczona/ y w wżytkim z Pany Kato-
lickami porównana: Textem tego z Przywileju Incorporacy ziem
Ruskich do Korony Polskiej/ y Constitucjami drukowanymi Fol. 161.
163 165-167 dowodzac/ w wżytkim co pod sad y rozsadek poddając. A-
le prośbe Czełmiku Prawostawny/ nie testm z soba / abyśmy ten no-
dum Gordium, śnadniey niż enie Alexandrino solowali.

Prośbe sie mity Synopsiarcha / powiedz mi teżeli ten Kleyne-
i den teorjansie iako Cacka nie iata śiętych dzieł/ może wam słuzić/ nie
zniojszy one IAGIELONIS Clenodia práwa y Przywileja dane/
teorethe Dnitom wyrażnie Swobod y wolności Katolickom słuzą-
cych zabraniając/ Ktore tak często/ iakosia rzekto Krolowie/ J. Młosc
Polscy y W. X. L. poprzysięgali/ Confirmowali/ y słowem swym
Krolewskim pod przysięga swa warowali/ ślubując to za Siebie y Na-
szypce Cląse/ że nigdy wiecznymi czasami one niniezym naruszone być niemia-
ły/ Ho te takie práwa Celemu W. X. L. dane y warowane, Ktore priua-
tu rescriptis nie mogą być poruśnione. Do teo iuris est Regulari iure quis
puniri non potest nisi citatus & convictus. Prawo nie karze aż pozwano y
przekonanego. Jako to nas Dnitom odjadzie chca/ nie unięć od praw y
wolności/ Ktore nam w dluż liter y sensu słuzi/ a lebitie przywilej-
czyć/ nas nie pozwamij. Jako Przywileja S. P. Krolow WLADYSLA-
WA, ALEXANDRA, ZYGMVNTA I. y III. Práwa Dnitom
zapieczetowane abrogować/ nas nie przekonanij. Ale mówmy ięście
o tych

o tych Anni 1568, y 1569 Przywilejach/ y Constitucjach dalszych.
A naprzód mowimy: że nie maśmy tych Przywilejach y Constitucjach
wyraznie tego co przydać Synopsis: że to prawo tylko tym fluzy ko-
rzyści pod Posłuszeństwu Patriarchy/ Tyle Uniom. Posłuszeństwa bo-
wi Carogrodzkiego/ Tyle Uny tam ani jednym słowem nie wspomina
Aleksander Cesarz.

Al- też y jednym słowem nie wspomina
Posłuszeństwa Papieskiego/ y Uny. Tak jest. Lecz Uny albo U-
nionem y ich Posłuszeństwem nie było potrzeba w tych wspominać Przy-
wilejach. Bo ta n- Ludzi wolnych do wolnych/ równych do równych/
tak ma Synopsis/ wyawia y W. K. L. do Korony incorporateda.
Ale wolni y równi w Prerogatywach/ w prawach y Swobodach Ro-
monych/ Ludzie nabożeństwa Greckiego/ sami są. Dopuszczają
Posłuszeństwa Kościołowi Rzymskiemu. widząc Incorporacyi Ro-
tu 1413 r. y dla tego w tych Przywilejach tak wyraznie mowi Krol S.
p. AVGVST. Obiecuamy y powinni b- dziemy Obywatelom y
Potomkom ich/ tak Rzymskie/ iako y Greckie Zakonu b- da-
cych/ w ich starodawney cci y dostojności/ idkoż Przedków
swych y do tego czasu byli/ zachować. Jako tedy starodawna
Cześć y dostojność Przodkom Kacholikom albo Posłusznym Ko-
ściołowi Rzymskiemu/ służyć/ tak y ta nowa w Przywileju K. J. M.
deklaracya/ takżę y dostojność Potomkom/ albo Posłusznym
Kościołowi Rzymskiemu/ służyć ma/ y służy.

Jeszcze ktorzecze. Gdy się ta Incorporacya Kieśro Ruskich/ y
ziemię Wołyńskę do Korony Polskiej stała/ y przypuszczeni w tych
ziemiach b- dacy Obywatele Religii Greckiej do wszystkich Swobod
y Wolności Koronnych/ na on czas Rus w freka była pod Posłuszeń-
stwem Patriarchy/ y nie w Uny. Przetoż i- tylko ktorzy sa pod tym
posłuszeństwem y nie w Uny/ do tych praw/ y Swobod należą.

Odpowiadamy wprzedy. Tyle mogą tego twierdzić Panowie
Tie Unionie/ aby na on czas żadnego zgola Unia nie było. Na
Pan Bog zaiste świad. Jako y S. Złazowski poniedział. Coż r-
Jaki me był w ten czas albo sami/ albo potomkom ich/ Złazowski
ley/ Stanisławscy/ Złazowski. Ktorzy przed lat ledwie trzynaście
we Lwowie Przywilej na Unia Krola WŁADYSLAWA y ALB-
XANDRA imieniem swoim y drugich uczciowali/ a potem y Confes-
sionem tego otrzymali. Ale o nich niewiedziat Synopsistę: wiedziat:
Bożę: w ten czas nie było na takie karante Wilno zarobiło/ aby
się był narodził.

Byli tedy y w on czas Obywatele Jedności Święta Cerkwi
miliacy: lubo to porównawszy z Tyle Uniami/ male ich stado-
 było. Takie idn- k- teoremu się spodobało aby Wyćiec dal Kro-
lewstwo. Za losy ch- nady goracy mi- cho- tajemnymi modliwami/
Unia S. iako świąt- k- teorem przyprych- tandem wystawiona na Lich-
tarzu Cerkwi Polskiej Krol 1590. Oczym niżej.

Powtore

Powtore odpowiadamy. Ze goy Krolowie J. M. y W. K. L.
w tych Państwach Religia Grecka warowali/ y s- bawiali Narebo-
wi Ruskim/ nigdy oney nie tam- / Tyle Uny/ y Posłuszeństwa Patri-
arche bronie nigdy nie obiecali. A S. Uny y posłuszeństwa Rym-
skiego bronie przyobiecali y bronili/ LAGIELO z WITOLDEM
YBOLESŁAWEM/ WŁADYSLAW z KAZIMIERZEM,
ALEXANDER z ZYGMUNTEM L y ZYGMUNTB M II.
J- dnakże nie. Unia y posłuszeństwo Patriarche tolerowali. Czasowi
to polecać/ aby on sam b- i- takiey chorobie medycyna. Dopuszczali tym
czasem Tyle Unionem zajmować tych praw y Wolności/ które samymi Uni-
on służyły Starowiecznie. Co się właśnie spadkiem dostawało y do-
state PP. Tyle Unionem. To jest że Ludzie Religii Greckiej Przedkowie
ich/ b- dacy Uniami praw y wolności w b- / a potem potomkowie/
albo pad- as dla respektu i- kich/ y nieśl- u przyrodzonego/ y sami
porzuciwszy Unia/ tego y w Tyle Uny zajmują. A b- i- d- z- com wła-
sny Unionem do praw/ Przywilejow/ Swobod y wolności/ wolne
prawo s- bawia. Ale o tym mi- b- d- i- o y o m- i- k- i- m- Rodzic- / z
s- i- e- i- a S. Pamieci Krola ZYGMUNTA AVGVSTA r- e- i-
s- t- e- z- y- s- y.

R O Z D Z I A L VIII.

Jedność Święta za Krola HENRYKA I
STEPHANA prawem warowana

Naszym te- Rozdziału/ początku krotka nam wzmianka w- zy-
nie przychodzi/ a p- i- m- s- y Confederacy/ Krola po S. Pamieci
Krola ZYGMUNCIE AVGVSCIE nastąpiła y o- przyśiedze
S. Pamieci Krola HENRYKA T- i- e- c- a- tu się bawie. Bo praktyka
Lilia z Ogroda Koronnego ad Christianissimum solem solumq- prze-
niebiona.

Co się tedy tedy tey p- i- m- s- y w Prześwienym tym Państwie
Confederacy (i- do naszy Rzeczy należą) u- m- a- i- e- y- i- e- s- t- : Aby po-
koy y zgoda między rozróżnionymi wierze była zachowana.
Tę poprzyśiedzona od K. J. M. HENRYKA y STEPHANA: a
po ponowieniu swym po śmierci S. p- Krola STEPHANA y o-
Naszyńskiego ZYGMUNTA II. To ta Confederacya Jura-
mentem trojakim potwierdzona. Krola ze Unionu prawa waru-
y wolności/ r- e- do- b- d- i- n- y- / Unia Unii Wiary S. Kacholick- /
Rzym- a- . Tey prawn- i- w- i- a- y- prawa/ gdy waru- a- e- Confede-
racie y Przyśięgi Państw/ y tey w- s- e- l- a- t- e- b- e- p- i- e- z- e- s- t- w- o- o- c- h- r- a- n- i- a- t- :
Unionu prawa waru- / o- c- h- r- a- n- i- a- t- . Unia Unii Nabożeń- s- t- w- o- /
Obrzęd- / Ceremonie/ y i- n- e- Religii Greck- Jezyk- i- e- m- S- t- o- w- i- e- n- i-
s- t- u- m- . Tey Religii Greck- i- e- y- prawo gdy waru- a- e- Confederacie y
Przyśięgi Państw/ y tey w- s- e- l- a- t- e- b- e- p- i- e- z- e- s- t- w- o- o- c- h- r- a- n- i- a- t- : Unionu
prawa waru- / o- c- h- r- a- n- i- a- t- . Rzecz- e- s- t- . Za tymi Confederacyami y Jura-
mentami K. J. M. Wolno każdemu wierze/ i- a- k- o- k- o- d- e- e- . Dobrze.

J 2

Wiec

przed lat pětora let. Bo dato vno non tollitur aliud: Jednemu da-
iac/ drugiemu nie odemula.

Alie że ani pětymy/ ten test Duchowieństwu Religiey Greckiey
nadany Przywilej: ani in terminis dla tego nadany/ że Kuś wren czao
nie była w Jedności/ snadnie rzec możemy/ y tak test/ że to kuzy Ku-
stiemu Duchowieństwu w Jedności S. badacemu/ prawem y wolno-
ściami od wiekow ozdobionemu. Wisc się Synopsista Łokofy /
że: go prawi Roku 1589. Na Seymie walnym Warszawskim głota
go Wolności y tego adhzrentow nadarżono. Jakż wżdam: Czy-
tamy Constitucie Seymowej go Roku/ y to wnich naydujemy wy-
raznie/ po perownaniy ich Kuś z Ormian: Popi ktorzy podda-
nychy Kol nie maia/ tylko od obeścia swego krote przy Cerk-
wi maia/ po złotych dwa/ a Protopopowie po złotych trzy-
ry zc. placie maia. A ten że to imeat bezślabiwy Kol/ że z ich Du-
chownych wiek sie pogłowie niż z Łożniow wybrano/ Tegoż to Roku
ich z Duchownymi Rzymiskimi porownańo gdy ich nad kmięcie po-
niżono? Nie sobie zaiste wyprawuiac ten Przywilej ararunt.
occarunt, seuerunt, azatym ani oni metent, ale ci ktorzy sa priores
tempore y potiores iure, w Jedności S. badacy.

Króć się snad. Ze y przed tym takież onus wkladano na Ducho-
wieństwo Religiey Greckiey. Prośba kiedy: za korego Metropolitę:
Nie za Grzegorza Cemiwłaka korego posyłał Witold do Rzymu.
Nie za Jsidora Kardynala/ y Legata a latere sedis Apostolicę, Pol-
skiego/ Litewskiego/ y Niemieckiego. Nie za Grzegorza Archyma-
ndryty Carogrodzkiego w Rzymie poświęconego/ y od Piusa Papieża
na Metropolia Kiovska przystanego. Nie za Misaela/ z Pany Ku-
stiemu posłuszeństwo Sycrowi IV. Papieżowi przez List/ y przez
posły oddającego: Nie za Makariusa/ ktery się do tego listu pod-
pisał/ badac Archimandryta Wileńskim. Nie za Jozepha Soltana
wiara Łacinnika. Za korego tedy Metropolitę? Za tego ktery we sto-
lat po S. Pamieci Krolu IAGIELONIE od Jedności S. odpadł/ ktery
miał wykrzykać/ że po Sakre do Carogrodu posyłać. Przywiozł wam
co z tamtady: A to/ iako to z Wolney y Swieobodney Rzeczypospolitey
na taka wolność wassa Constitucia. Bo Roku Pańskiego 1564. na-
przod ta Łazn Boża do Cerkwie Ruskiej dla odstęstwa od S. Je-
dności w lat cos nad Czterdzieście po Jozephie Soltanie/ wolnym y
Swieobodnym y Rzeczyp. y Cerkwie Bożej ze wszystkim swym Ducho-
wieństwem Synie/ za sprawiedliwym Karantem Pańskim/ zawitata.

Skończy ten Rozdział to przydawmy/ abyśmy porządku w Roz-
dziale następiacym nie pślowali/ Ze Roku 1591. Krol Jegolm. na
Instancja Metropolitę Rahoy/ tajemnego w ten czas Unita/ prako-
potym y iawn go/ iako wstępnym/ confirmował Przywilej S. Pamie-
ci ZYGMUNTA I. dany Jozephowi Soltanowi Metropolitę/
ktery też Przywilej Piłka lat przed tym to iest Anno 1585. tenże A. J.
M. S. P. STEPHAN iuż był confirmował Jakim był Jozeph ten
Unitem potażalo się dowodnie w Czasie wtorey. A prżcie w Sy-
nodzie

ngdzie y w potym rdziniu tego Synodu przez S. Pamieci Krolow J. M.
STEPHANA, y ZYGMUNTA III. Synopsie triumphuie. Day
Panie Jezu aby y w wierze Kacholickiey tego triumphowała.

ROZDZIAŁ II.

Jedność Święta porządnie się odnawiać przyczyna
na Synodzie Brzeskim. Roku P. 1590.

Błoby tu serokie do discursow pole/ gdybyśmy chcieli Cano-
niczną rozstrząsnąć quastia: Jezeli do porządnego rzadu/ y
prawnego wedlug Kanonow w rzeczach Cerkiewnych postępku/ na-
leża Łaici, to iest Swieccy/ albi iż sam Clerus to iest Duchowni/ a w
głowach Episkopow/ korym duze Łaikow od Boga powierzone.
pp. Nie Vni z tym zawise na plac wyieżdżata/ że y Swieccy do
spraw Cerkiewnych należa. A za tym prawi/ ponieważ Jedność odna-
wiać się potęła Roku Pańskiego 1590. bez dokladu wyraźnego wstę-
plich stanow Swieckich/ nie porządnie się odnowila. Mly zaś ze
wstępnymi Doktorami y Pisarzami Cerkwie Bożej mowimy/ że do Rza-
du Cerkiewnego y rad o koła Wiary S. Kacholickiey/ tylko Duchowni/
to iest Episkopowie/ należa. Czasowi slygnac a do Controuersystow
Nie Vntow. odestawmy/ dwuch tu tylko Cesarzow Rzeczianich
ex Actis Synodi przyrobżymy/ kory sami na się wyznawali/ że do
tego Łaico Swieccy nie nie mieli. Na pierwszym Synodzie Powse-
dnym Niciejskim/ tak mowi Constantinus Cesarz do Oycow S. S.
Bog was (Episkopow) postawił Kapłanami/ y moc wam
dał/ abyście y o nas radzili/ y dla tego wy sprawiedliwie nas
sadzicie. Do trzeciego Synodu Powsechnego Ephaskiego piż The-
odasius Cesarz/ y posyłać kdnego z nayprzodniejszych Panow/ imie-
niem Candidiana/ a zabroniwszy mu aby się w rzad Cerkiewny nie
wdawał/ taka date w swym liście przyczyna: Niegodzi się/ aby ten
ktery między S. Episkopy policzony nie iest/ w sprawy y ra-
dy Cerkiewne się wdawał. Coż tu po Łaikach/ gdzie y Cesarze
miesca nie maia? A zarym lubo J. M. O. Episkopowie nasi/ o koła S.
Jedności radzic/ do rady stanu Swieckiego nie wzywali/ porządnie sa
ednali/ wedlug prawa Bożego y ludzkiego/ odnowili. Aż y Swieccy
tam byli. Co gdzie indziej listownie się dowiedzie. Ale do propoſicy.

Metropolita S. P. Michal Rahoya Synod Prowincjalny zwy-
czajny złożył w Brzeskim Litewskim Anno 1590. maiać przy sobie
pięciu Episkopow. Czterech z nich zniózł się z soba/ widzac wielki
nie rzad swego Patriarchy Jeremiaśa/ kory dla swego questu we-
paniwa y Moskiewskie ziachał/ aby zepchnął Metrophana Pa-
triarchę Carogrodzkiego Unita/ sam się podkupił/ na co mu było sum-
my nie maley potrzeba. Mał to in annationibus Turco Grzeiz ad fi-
nem

nem Libi 2. To mowis wiedząc, daj między się spis na Vnia: Tego Roku 1590 Junij 24 Pod pieczęcią y podpisem Cisterch Oycow Episkopow: Cyrilla Terleckiego/ Luckiego: Leontia Petrzyckiego/ Piuskiego: Dionisia Zbiruskiego/ Chelmskiego: Gedeona Bolo- bana/ Lwowskiego. A iż dochochodit y/ że ten serca swego secret y Pasterzowi swemu Metropolicie Michalowi palelowali (nie tak jako opacznie udae Pars aduersa) ale śnadź chęta byt occultus Je- dności S. discipulus propter metum &c. Dochodzimy mowis/ że on wiedział o tem. ba naydujemy y mamy taka tego własna podpisany. memoriał w tej sprawie powierzony W. Oycu Cyrillowi Episkopa- wi Lucckemu/ jedynemu ze sztyrech do A. J. M. Poślowi w tej spra- wie. Memoriał mowis do Pana Hetmana Koronnego na ten czas będącego dirigowany.

Śnadź o tym subolsecit Patriarcha Jeremiaś. y tak Roku 1592 siedząc w Carogrodzie/ bez dowodu dekretu/ y bez żadney przyczyny Metropolita Michal de graduse (Pewnie że wuniedkiał Simoniacę Pila rybiacy cyrwanynych exbursare.) Wielec ta bolala spot Episkopow tego: y dla tego niezdoby tym gorliwiec o Jedność Swie- tą starać się poćili. Interim wieczney pamiatki goday Oycie H. Y. PATIVS POCIEY za wola J. A. M. opuścivsy Castellania Brześćka/ na Episkopostwo Włodzimierskie y Brześćkie/ Pro- tectio byto zamawiało/ następnie. Wdząc lubieclum barzo pechoje do tak ważney sprawy K. Constantin Ostrozki Woiewoda Kio- wski/ pisał do niego List/ albo raczej Exhortacja/ aby się miał do S. Je- dności Pedağa w Lublinie Junij 21 1593. A coby że ma wiele dobro- go w sobie/ w Proce da Pan Bog przy inżynach Jedności Świętey documentach wynidzie na świat. O toż sam Pan Święty concurril do sprawy o Jedności Świętey ex superabundanti.

Oycie S. P. Poćiey nie mogac znieść tego/ żeby miał mieć wielkby zelum w sprawie zbawienney/ ieden z Świętych teorem do rzedy Pansties malo/ anizeli by z teorych roku Pan Bog dusz Ludz- kich/ y z gubry/ y zbawienia parczy/ Zaraz też y on sam z niektórymi z Oycow Episkopow/ iuz w wielkby Liczbie/ na Vnigie spisu. Wto- rym drugim spisie nardurany in Episkopow pise: To jest O. Po- ciey/ Włodzimierski: Terlecki/ Luccki: Kopystynski/ Przemyński: Zbiruski/ Chelmski: Boloban/ Lwowski. Ci zaraz starala się o Oycu Kahozy Metropolita aby Synod prowincjaluy w Brzeście złożył. A coby też y złożył. Jakoż Roku 1594. Synod ten odprawiając in podostatk z soba namowili y na S. Jedność zgo- dzili.

A tak na Wotyniu S. P. Ociec Poćiey na ten czas Episkop Włodzimierski rozne miał o Jedności S. Conferentia z K. Ostrowskim Woiewodą Kio- wskim: tak w Liwie S. P. Ociec Kahoza Metro- polita/ z Stawney P. Jak. Wilmożnyego Jego M. Panem Theodo- rem Skuminem Tybkievicem Woiewodą Nowogradskim. A coby się poeym podpisał do spisu Lubelskiego na S. Jedność/ o którym niżej. A w Wilnie do Bractwa Przenas. Trocy Dwu w tymi słowy się wyssał: Stoiąc przy Jedności z Cerkwią Rzymską/ do tego

Bractwa

Bractwa Cerkiewnego wykey mianowanego podpisuierc. Odpoczywa zacne Ciało tego w Wilnie przy Cerkwi Przenas. Trocy w osobliwej Kaplicy od Jainte Wilmożnego J. M. Pana Januśa Skumina Tybkiewicem Woiewodą Trockiego ozdobił wystawidney y fundowaney. Toż ny dla tego przytoczył/ aby my pokazali że Je- dność Święta odnowiona była przez traktaty/ y z samym stanem Świętym/ nie tylko w Koronie Polskiej/ ale y w W. X. L.

Naostatek. Roku tegoż 1594. Decemb: 2. iuz wysocy Jch M. Oycow: Episkopowie nasy z S. Pamiaci Oycem Metropolita Kahoza spis na Jedność S. Generalny uczynili y podpisali. A Ro- ku 1595. menie Junio petone między soba Artykuły namowivsy y spisalvsy/ z nimi do A. J. M. do Krakowa posłali dwuch S. P. Epi- skopow/ Oycu Pobiecia Włodzimierzkiego/ y Oycu Terleckiego Luc- kiego/ przydawvsy im list do Oycu Świętego Papieża i dliby stamąd prosto iachali do Rzymu/ iakoż y iachali. O czym maś in Baronio Tom. 7.

Rok Jego M. S. Pamiaci przysłałv ten nasych Kacholic- ki affekt Episkopow/ dajc przywilej swoy na Vnia [iako drugi w LADYSLAW. Godny takiego Prawnika Pradziad] De- data w Krakowie Anno 1595. Iulij 30. wydany y na przy inżynach na świat. A zaraz prosto wysła pomienionych Poślow do Oycu Swie- tego. A coby z tego Roku Polsesta swa bezskutecznie odprawili. z Listami Oycow Episkopow z swym Metropolita.

A co przysła Synopsis o tabiey Protestacy od niektórych/ strony Membranow podwierzonych Poślow pomienionym/ na co inżego znie na Vnia/ y oddan z postuśenytwa Oycu Świętemu. Pe- wniemy y nas Reprotestacia na to verbum otiosum albo (ieali ma prawda obzy kioć nie będzie) mendacum obzytione/ u Grodu Lwowskiego/ w Pianeł poławiedzeniu P. A. Roku 1595. Jęśe nie tylko ożewych ale y ożmarlych ile mowiac Synopsia/ aże mo- wić/ że J. M. O. Episkopowie nasy dla tego do Rzymu się uiekli/ aby dla swych karam nie byli excessow. Dla takich widam y gdyż/ od Bogo/ iedz edumcowani? Chybaby tak/ iako y na Oycu Ka- hoze/ w Carogrodzie dekret ferowano: Audiuimus, iudicauimus: stybelisiny osadziliśmy. O ius cum extrema iuris Diuini & humani in- iuria! Wpysyby ci w Carogrodzie Kanonizowani byli/ kiedyby Je- remiaszowi podziestak rybiacy na okup/ albo raczej na podkup nie żakowali. Ale że im była nie mila Symonia/ y Carogrodowi/ y Synopsia nie mila Vnia. Dla teorey iuz o Pseudo Pasterza nie ni- trwając Rusey Episkopowie to czynili/ co im summentiszymb postar- zale.

L

ROZ.

ROZDZIAŁ III.

Jedność Święta szczęśliwie się zawiera na Syno-
dzie Brzeskim Roku Pańskiego 1596.

Wielkie siły szczęśliwie odprawiały J. M. Oycowie Epi-
skopowie Włodzimierski i Łucki / a Jedność z S. Kościo-
łem Rzymskim / młoda Bogu i każdemu dobremu / mile odnowiały /
i tak odnowienie zawarły / na początku tego Roku 1596. z Rzymu
nie wrócili. A o ogłoszeniu tego odnowienia obmyślając / prosili
A. J. M. o Intymacja Synodu / na którymby ta Jedność Święta
odnowienie jako najsposobniej było chwalcane. Zaraz tedy A. J. M.
pięć do S. P. Oyców Rzymskich Metropolita / aby po mienionym Synodzie zlo-
żył w Brzesku. data 12 Maja. 1596. Wydał Uniwersał do wszystkich
stanów Duchownych i Świeckich Religii Greckiej / rozkazując na
Synod do Brześcia na czas któryby O. Metropolita i swych także
Uniwersałach naznaczył. Data w Warszawie. Junii 14. 1596. Za Pro-
tym Uniwersałem W. O. Metropolita Rzymski składał Synod w Brze-
sku 6. Octob. 1596. Na ostatku Krol J. M. szła swych Postów na
ten Synod / Sławnej Pamięci Jasnie Oświeconego Księcia Mikołaja
Brzeskiego Radziwiłła Woiewoda Trockiego. Jasnie Wielmożnego
J. M. Pana Leona Sapiegi terasznieskiego Woiewoda Wileńskiego i
Germana W. K. L. Wielmożnego Demetriusza Chaleckiego / Podstaro-
biego i P. S. Ziemskiego W. K. L. Data w Warszawie dnia 4. Octob.
Gdy się wszyscy J. M. Pomienieni / tak O. Metropolita z swymi spo-
ł. Episkopami i K. Panami i P. S. wowie od A. J. M. naznaczeni przybyli:
zaczął Synod dnia 6. Octobra (Przybył też / chociaż nie spólnym a-
nimusem / K. Constantyn O. Grocki. Woiewoda Kiewski) Który ob-
prawując / kilka dni strawiono na traktatach orzeczeniach do Jedności
Świętej należących. Która tandem zawarły / i podpisani swier-
dili w Cerkwi Cathedralnej Brzeskiej Panu Bogu Chwałę ob-
dali. A nie posłusznym i odstępców / excommunicowali. iako to sy-
rzyj opisał. Uniwersał tego Soboru Brzeskiego.

Gdy na ten zbawienney Pastarze bżas trawia zabawie / strona
też przeciwna miałac Nicephora Greka Pseudo Eparche (iako go sam
Januś Jeremiaś Patriarcha Carogrodski w li. dnym / który i teraz
mamy / li. 6. który też był ad actoratum P. S. Zolpodara Wołoskie-
go na Sejmie sadzony / na wieczne więzienie do Malborku osadzony)
osobliwie też swoje Conciliabulum odprawowała w tejże Kamienicy.
Gdy też bliźniestwo i własnych wyklęto Pastorzów. Orym w sye-
kim Wysładomiony A. J. M. solenniter Synod ten i w wszystkich tego
processum confirmuje. Roku Pańskiego 1596. Decemb. 15.

Króćce Synopsis. Ta Jedność odnowiona od żadnego Oby-
watela ani w Koronie Polskiej / ani w W. K. L. nie przyjeta. Bona Verba
Proferat albo raczy Vera. Przyjeta była w Koronie w Łucku na Sejmie
ku Anno Dni. 1298. w Lublinie na Trybunale Anno 1603. przyjeta
w W. K.

w W. K. L. w Polocku. Anno 1600. w Wilnie Anno 1609 w Korych
ni: Vola forach Ołoby Zaczne Duchowne i Świeckie iernica liczyły
i teraz / w roku ich Oryginaty mając. Zada falsz Authentym - yno-
półści / Podlawek rzekł / żeśa. Przyzna im swoy Valor? Świadkiem
będzie przeciw sobie samemu. Ale / prawi / na ten Synod zašla od nas
Protestatio. Coż to do rzekł? nie był tak szczęśliwy jeden Synod Racho-
licki / i tam Powiechny / na którym Traktaty były o Wierze / Któryby
nie miał Protestantom. Jakoż Fleredżtekom i Protestari każdemu wol-
no. Leci prawi / żeśa / jeśli tam zašla taka ewoia Panie Synopista
Quercia / prawdziwie nie była pro te statio / ale pro Institutis Caluini.
pro Confessione Augustana pro Schola Vittembergen. Attestatio etc. Sa-
manis Istrucciona odwas P. Ulewnitow dana na Synod Toruński
Ewangelicki Anno 1595. i Kompania Księcia Woiewody Kłowski
w Brzesku na Synodzie Anno 1596 i Spis Wileński z Ewangelika-
mi Roku 1599 od Caviliacy wrym co mówimy Wzwołni. Ale o tym sy-
nodzie Brzeskim doświ. Do onim ma syrzyj Książęca jedna od na-
sy i wydana. Roku 1600 Anterelis nazwana. do Ktorej Cytelnika
od yłamy. A teraz już onażym Bractwie Wileńskim Przenasawia-
sy Trocy mówimy.

ROZDZIAŁ IV.

O Bractwie Wileńskim Przenasawiającej Trocy /
i tego Przywilejach.

Za porządnie o Jedności S. Zyskory rzec w sferka o
Bractwie pomienionym w tym iednym zawrzemy Rozdziałe.
Pisze tedy Synopsis / że Roku 1584. Metropolita Kiewski Onisiphor
Dniemoczka Porządnie tego Bractwa spisał i approbował. Coż za-
tym? Dawna zachęta spawał Piosłka. Nie był Onisiphor Unitem /
nie w Uny approbował. Za tym zawrze ma być nie w Uny / to Brac-
two. Szeroko by traktat barzo Synopsis / babo też tu infektowała. Za-
tym zawrze ma być w Apostasy Metropolita / iako na on czas był O-
nisiphor / dla Ktorej i d. gradowany. A jeżeli cna na te niepozwołi Con-
sequencia / my też na t. mca bynammy. Ta taka tedy obietca już
taka Krok wyżej odnowi dylisim. Tu tylko to mówimy. Boday-
by Wskazy te Onisifora Metropolity Cytali Bracia Święto Duscy
Wileńscy / y one zachowały / nauczyliby się dawno wysłasy w Jedno-
ści i Święty obier. / Która one barzo zalecają. A o nie Uny nie
czynia ani wzmiarki.

Roku Pańskiego 1589. Jeremiaś Patriarcha potwierdził to
Bractwo i tego Wskazy pomienione. A z tego co infektuje? Inter-
polatam, interruptam, corruptam Patriarchy Carogrodzkiego nad
Cerkwią Ruska iurisdictionem? Nie to przeciwko nam: ani to na-
sz ant. niu / abyśmy bromili / by nie miał nigdy Władzy Patriarcha
Carogrodzki nad Rusia. Miał to Juredyka Oświec. S. Papież y ma /
iako Powiechny Pastarz nad wszystkie Cerkwie wszystkich swięta:

zł. lit. z Jurysdykcji Patriarchatu Carogrodzkiego, w J. Oności, z S. Rządztwem Rzymu, bedący per se: y tak Pasterze. Miał y ci pod czas: którzy nie byli w Dłży Pseudo Patriarchatu, ale per accidens, y ipso iure/ iako s. e. in simili wyżej powiedziano. Taki był ten J. re. a. i. p. Do tego ten J. remiaś Patriarcha iako nieprzemienil Cer. kie o Przenajświętszej Trocy starodawną/ w nowość iana y za tego i s. e. nie była Świątobliwa: tak też nie mogł być transylacyi Bractwa od Cer. kiewie Przenajświętszej Trocy, do inſy iakiej de non esse iana, z wyſkryty. Ale że nam idzie o Prawa/ mówimy o tych. Dwa przywileje nadane są Bractwu S. Trocy. Od S. p. Krola ZYGMUNTA III. Pierwszy Roku P. 1589. drugi 1592. Tu quæſtio: Komu te przywileje ſłużą/ czy nam Unitom/ którzy y do tego czasu byli my/ y teraz iſtelnym/ przy Cer. kwi S. Trocy: co o nas ſatum: czy li nie Unitom Świątobliwym Wileńskim: Co oni pretendują. Że nam Unitom ſłużą/ ſame tych przywilejów ſłowa za nami wolają: Do wyrażnie mówią: Bractwu S. Trocy/ przy Cer. kwi y Mon. naſtyrze S. Trocy. O Cer. kwi nowej po dacie tych przywilejów wiſzreſtey/ ani iota. Rzekliby/ iako wleć mówią. Bractwo to które iſt przy Cer. kwi S. Trocy/ teraz nazywa ſie tylko/ ale nie iſt Bractwem S. Trocy. Te zaś Bractwo które iſt przy Cer. kwi Świątobliwej/ iſt Bractwem S. Trocy/ lubo ſie im nie nazywa. Już im to ſolwona Jedną z Przejawieſnego Senatu Primaria Ołob. ba. Że Chryſtus Pan y nazywa ſie/ y iſt Chryſtusem. A my zaś mówimy. Kto ſie nie nazywa ſiwożentem Bożym/ nie godziem aby y był na ſwiecie.

Uniti Synopſis. Że w tych przywilejach niemaż wzmianki o Bractwie Unityſkim. Wſiak e. z nie maż wzmianki o Bractwie ni. Unityſkim? Ale gdy mówi przywilej o Bractwie S. Trocy/ mówi o Unitach. Do od początku odnowionej Jedności Świątowej zaſe było przy Unitach. Lecz niech nam dopuſci mówić/ wzmianka iſt o ſas Unitach. Rozumiemy że ſieſzał przedkolewicz Synopſiſta/ o owej iuris Regule: Prawodawcy nał. że prawo które wydał y tu naczyſć. Na to Bractwo naſe S. Trocy prawo nadał S. p. Krol Pan naſz mił. oſciwy ZYGMUNT III. ſuchając: iako tu naczyſć y komu go przyſadza Dekretem ſwoym/ w Wilnie Iulii 21. Roku 1609. Bractwo ich (Unitom) Nowe Cer. kwi Wileńſkiej założenia S. Duchu/ od Bractwa Statużyſnego Monachyſtowi S. Trocy hadanego oſadżamy. A właſnie tym Ludziem Religiozy Auktywny którzy przy Cer. kwi y Monachyſtzie S. Trocy ſoſtaia y tam ſchadzki ſare miewaia/ toż Bractwo Troickie przyſadzamy. Co Declaracia Legislatora naſzego S. pamie. ci Krola J. III. Jefeze jedna rzecz powiem. Mamy za to że Synopſiſta czeſtał o S. Pawła: iſtelnym zepſował znowu budowie/ Przejawieſcie ſamogacie czynię. Naruſzyli Bractwo Świątobliwy prawo y przywilej Bractwu S. Trocy nadany/ między inſymy

w tym: że ten przywilej o przywidy ſtrony Bractwa iorum wſazuje za Dłżem (Co y Synopſis przytacza interminis: Przywilein) a te. Data Anno 1609 nas poſiagano po Tribunałach. A że teraz zepſ. wamiſy/ dca znowu budować/ prawo ſobie to v. ndicuiac/ przeſpca. mi ſiebie ſamych czynia. Kto na prawo grzeſzy/ prawo/ by ie y w re. tu miał/ traci. Ale doſć o Bractwie Przenajświętszej Trocy: bo go barzo dobrze Synopſis gruntuwała.

R O Z D Z I A L V.

O Dekrecie Seymowym/ w ſprawie Jedności Świątowej.

Napierſza wreſć la była ſtrona przeciwna z Pasterzami naſzymi Controversia/ na Sejmie Walnym Warſan ſkim Roku 1593. O co? Oni ſami wiedia. Reſſum ta ſprawa Poſta. a: do przyſpiegu Seymu/ który iſt przyſpody/ a: Roku 1600. Na Sejmie Sejmie ſtawi ſie S. p. Oſcie Poſciey. Metropolita z O. Cerkwim Episcopem Auktywny/ iak roſtem ſacrym/ na Inſti. gacia Poſtom Woiewodztwa Kioſkiego y Wołyńskiego. Data ſprawa te oſcie przyſpody J. A. III. A o i co? Dekretu Seymowego po. ſuchamy. My tedy z Pany Radami naſzymi w. dzac i: pomieniony Archiepiſkop y Episcop poſtepek ſwoy ſłuſny we wſytkim wkaſali. A do tego że ſtrona przeciwna powo. dowa/ pozwawſy ich o to przed ſas na Sejm/ nie prze. ciwko im nie poſkazuje/ ani popiera/ y o wſem tej ſprawy oddiega. W. dzac y przywileia S. Pamieci Przodków naſzych w tej ſprawie. Teraz niemyſtelnym y Declaracia naſza wolnymi idy wiecznie w tej mierze od takowych poſtrow y rzeczy w nich opifaſanych/ od przenagabania w ſelackiego ſtro. ny przeciwny byc zſady. Tak i: Wielebny Archiepi. ſkop Metropolita Kioſki y wſytkiey Auktywny/ takſe y Ep. ſkop Auktywny/ y inſy Episcopowie Władykowie/ y wſytkie Duchownieſtwa tej S. Jedności/ bez wſelackiego przena. gabania/ iako właſni Przełożeni Pasterze Religiozy Gre. kiej/ te Dignitaſtwa Duchowne dżierżec y wſywać/ rza. dżić y ſprawować maia/ kożdy w ſwey Dioceliej/ według da. nnego zwyczaju y obrza. dżom Cer. kwi S. Greckiej/ zc. To Dekret.

Czyżoz tu wleć/ y potrzebuieci po nas Pandwie Cierpić? Żeby nas wſelacka Przejawieſna Rzeczpoſp. ſadzila: barzo dobrze. A my zaś wſelackie proſimy/ aby Dekret z ſamego Auktoratu waſzego/ za in. ſtan.

stanowa wapi 3043. mistey Controversyey sirowany/ był rindez adrys
p. quomany nad tymto wyrok Pański temerario ausu renammyfym
czym vsię: rbia. Tak Jedność Świata od calumny Nieprzyjaciół
poniekąd wolniwsi S. P. C. iac Pocię/ one iako nay potężniej cheac
obwazować: Otrzymywa od R. J. M. Roku 1607. Confirmacya
Przywileju S. P. ZYGMUNTA I. danym Jurisdiccyi S. P.
Josephowi Seltanowi Metropolitie Uniom: otrzymywa mowa
dla siebie y dla successorow swych w Jedności S. b. d. a. c. y. Ale co glo-
wa swiatobliwa buduje/ to niebezpieczna noga pnie: iatoniżej wstyspamy.

ROZDZIAŁ VI.

O Dekretach Trybunałskich/ y Żadwornych/ y też
Constituacyach Seymowych.

Roku tedy tegoż 1505. P. A. M. y wstyspamy
Kieczyposp: Mimo Dekret Seymowy/ mimo iurisdiccyi de
nouo Confirmacyi warowana/ pozyskaia W. O. Metropolitie przed
sad Świecki: Otrzymywaia decret, in contumaciam y exauthoracya
tego/ przez odwołanie od Przywileju J. A. M. efektywne coś Nad
Gastrolowstwiego. Tak epprimowany S. P. O. Pocię usęgo po
Bogu remedium nie widząc/ do R. J. M. się ucieka: Dekret otrzy-
ma Roku 1605. w którym E. s. s. r. wane od nich bez prawnie decreta o-
trzymane. Żli Unici turbu- a/ na zły przewod/ prawem się bronia.
Ale drugi tu rzecze: Kto ułam/ tot pram.

Wice Roku 1607. na Seymie taka stała Constituacya o Religiey
Greckiey: Wspakajaiac Religia Grecka/ ktora zdawna ma
swie prawa. warujemy iż dostoiensw y dobre Ducho-
wnych inakzym prawem niemamy rozdawać/ iedno wedla
ich Fundacy/ y dawnego zwyczaju Przodkow naszych im na-
danych/ to jest ludziorz blacheckim narodu Ruskiego/ y mere
Religiey Greckiey zc. Ktora też y Przywilejem jest warowana.
Ktorego y ktorey skutku zduśnie sobie pragnie Synopsistis. Ale za
sprawa tego/ ktory w swych Krolewstwie y iago Synatu ma serce
tak/ tak ostrożnie ta Constituacya jest zlozona/ że y w namnetyfym
punkcie S. Jedności nie miederoguie Nowiona: Że w Religiey
Greckiey/ ktora ma swe prawa/ Godności Cerkiemne maia
być dawane według dawnego zwyczaju Przodkow naszych.
Agdzież te prawa/ y iaki był zwyczaj Przodkow J. A. M. Prawo
było na Incorporacy W. K. L. do Corony Roku 1413. Za którym
wiecey niż przez sto lat w zwyczaju było R. J. M. nadawać Metro-
polity iedno Uniom. Prawa na Unia nadał W. LADYSLAW S.
P. Krol Polski Roku 1443. Za którym taki zwyczaj był y R. J. M.

Ze pi.

Ze pię Joseph Soltan do Patriarchy Niphona/ iż mi prawi/ o-
dryma Metropolia teści nie przyime Soboru Kleruńskiego/ to jest
Unii S. Te Prawa były/ ktore zwyczajem stoletim Przodkow R.
J. M. introducowane były. Te zachować Krol J. M. obtecie.

Nowi iescie Constituacya: Że Godności Cerkiemne maia
być dawane Ludziorz mere Religiey Greckiey. Barzo dobrze
nos Uniom wyraża. Proszabowiem/ coż to jest być mere Religiey
Greckiey/ y kto znas jest mere Religiey Greckiey? Nie badziej tego
wiedzial Synopsiloge/ aż poradziwszy się y Theologow: Quid est
Religio? Co to jest Religia? Nowia on: Że Religio est virtus, quae
exhibet Deo debitum famulatum in ijs, quae pertinent specialiter ad cul-
tum Divinum, sicut in sacrificio, oblationibus & alijs huiusmodi &c. To
Theologowie idac za Doctorem swym. Religia/ prawi jest Cnota
ktora czym Bogu wstuge w tych rzeczach/ ktore osobliwie
należa do chwały Bożey w służbie Bożey/ w ofiarach zc.
A iesle tak jest/ inaczej zaś być nie może/ My Greckim tribem mere
czymy Bogu wstuge w służbie Bożey: Za tym my i klesmy mere Re-
ligiey Greckiey. Was tedy ta Constituacya waruje/ y prawana się
ochrania. Jako tedy zyczyć się będzie według tej Constituacyi/ affekcyi
wafey doś: się stalo/ tak mielibyście być cierpliwemi pp. Nie U-
nici/ aż by wam wstyspamy wyrażnie przysadzono: Czekac byto taki po-
mazanec Bożego: anie następować na Uniom/ bezprawia im nie wy-
rzadzać: Bo iesli kto się mścił prawotraci: to kto przed prawem/
prawdą drugiego narusza/ żadnego niegodny jest prawa. Wy zaś
coście Uniom poczynili/ wstyspamy wrocie: A to y en co czynicie

Wnadziele tej Constituacyi Roku 1603 Wilno poburzymy ma-
to Zakonnikom Uniom nie pozabialisć/ by wam rady ni- pomieszał/
ten ktory y przy wieży Babilonkiej/ Concepty powarował. Namy li-
ły autentyczne coście tam rebie zamysliłi.

Roku 1609. Znowu była Dekretow zaoeznie y sadu Świec-
kiego prz. ciw Pasterzom naszym otrzymywacie. Aż nas R. J. M.
P. A. M. Uniościwy swymi Dekretami z roku nieprzyjaciół naszych
otwobodził/ w tym że Roku roznymi czasy sirowanymi. Coż U-
nici zli/ Że się bronia/ a nie Unici dobrzy się następuia. Unici maia
po sobie iuris Regulam: Quod iure fit, iuste fit. Co według prawa y
Bożego y Pomazanca tego/ dziecie się/ to sprawidliwiecie dziecie. Bog
y Pan sprawiedliwie sadzi: Co nam przysadzi/ tośmy sylko erzy-
mali y trzymamy. Wz. zaoezymieście hatałowali/ sami się osadzicie.

A co wiekja, Wzdam tego Roku stanęła Constituacya żeby nafa
o Religia sprawy/ agitaretur in Compolito iudicio, na Tribunale Du-
chownym/ czemuż nas do Kola Świeckiego euocowano? Kieczy Kros: ile
drukowano Constituacya. a gdzie miano drukować: Przed Trybu-
nałem Dupekym/ W drukowano: Przed Trybunałem Du-
chownym. Rozumiem ta że lepsza rzecz wierzyć wstyspamy Przesa.

eney

chey Rzeczypospolitey y A. J. M. Panu naszemu Miłościa temu niżej zaobczemu iakiemu Protestantomu.

Prz. i ił wdzięcznie te utropienia efiars / od Unitow Narywz. sta dla tego ich znaczenie w tych leciech roz. onajac poczał / tak po miastach y miasteczkach / tak iż y w dobrach Szlacheckich Bo między infymy pod ten czas Zakonnikom Naszym w Jedności S. będącym oddał Monastyr Byeniski sławney Pamięci Jego M. Pan Zryhory Tryzna Marjalet Sionimski. Sześcioletwy Rodzic Przejacnych Potomków / Proboszczami / R.ferentiarstwem / Pifarystwem / Buch nistrzowstwem W. X. L. y Starostwami z listi J. A. M. y Rzeczyp. ozdobionych. Przetoż zać porzym / tymże Zakonnikom Unitom oddany jest Monastyr Byromicki z cudownym Obrazem Przenajświętszey Bogarodzicy / przez Jasne Wielmożnego Jego M. Pana Leona Sapieha Woiewoda tatarskiego Wileńskiego / y Hetmana W. X. L. y przez Jasne Wielmożnego Swietobliwego Pamięci Jego M. Pana Jana Mieleckiego Rappellana Smoleńskiego / y też przez Jego M. Pana Daniela Soltana takó przez Autorow Monastyrze pomienionego Byromickiego. Ale ta lastka Jch M. niech się Jch M. wstępnym obróci in finis Jch M. na chwale Wielkustia / My podzyna do dalszych kzygad od strony przeciwney zadziałanych.

ROZDZIAŁ VII.

O Przelaniu Krwie Duchownych y Świeckich / w Jedności Świętey będących.

Rzedwie dni kilka porych A. J. M. bilobroenych za nami Dostatkach wyszło / a oco w Wilnie podrzęd Kynku co się stało / nie nie przydać / co szczególnie wpiśemy / co bityamy na Tablicy iedney srebrney u Ludowicor. go obrazu Panny Naszwietsey / w Wilnie w Cerkwi Przenas: Trocy zamieszoney. Tak tedy tam napisano. Roku Pańskiego 1609. Augusta 11 dnia / z naprawy Schismaty / kowłowo Cerkwianow Wileńskich / Lott ieden / haydukchćac zabić Wyca Hipatyapocieia Metropolita Kiowskiego / zdrańdziecko Babla przeciał sutanne y Kofule / a byi nie obraził. Tymże cięciem wciąż v ręk lewey dwa palca y z pierścieniem. Aiego Pan. Bog / a przyczyna Panny Naszwietsey cudownie od nagley śmierci vchowal. Te tedy Tabliczke y z Pierścieniem wciąż / na pamiatke tu na obrazie Panny Naszwietsey tu wciąż zostawil. *Castigans castigavit me Dominus Et mortu non tradidit me. Psal.* porcy tam. Ten dobry Pasterz iako pierwszy Krwia się poświęcił dla S. obliwac Jedność / tak zkrwa. w ym

wym potem Swietobliwie żywota dokonat Roku p. 1613. lunoj 18. dnia.

Po którym gdy nastąpił na Metropoliu tatarski Przewle. bny Jego M. Ociec Joseph Melamin Ruski / co się z Jednością święta dźiało / a dlaniey y z samym Jego M. / y z infymy w nty będącymi / nam nie potrzeba więcej przydać do tego / co Synopsis o swoich piśe / je napelnili Korona Polska y W. X. L. halasami / to iest Unitow oppressta. Aż też y do sławnego przykto Orobeystwa.

Roku tedy Pańskiego 1618. w Monastyrze Kiowskim Władysławskim Namieśnika Jego M. Wyca Metropolity imieniem S. P. Wyca Antoniego Hrebowicza / Kapłana Unit / gwałtem wzięwszy w Dnie prze utropili. Ta Armia Maczeńska Bieła poświęciwszy / te Swietobystwa tak poświęcona stropili woda. Na które w Cerkwi Bożej Unitow kłomawie pracy / między infymy / patrzac wyżej pomienionym Jasne Wielmożnym Jego M. Pan Leo Sapieha Woiewoda tatarskiego Wileńskiego / Hetman Narywz / W. X. L. oddał Zakonnikom Unitom Monastyr Lwowski / aby tam wieczne Bogomodistwo przy sławney Pamięci Rodzicach Jch M. którzy tam sławne Ciata odpoczywala bywalo. A po przykto w tych feretach marmozetach wstępnym ogulem Cerkwie y z ich Kapłanami Pasterzom Unitom poddal / y S. Jedność obficie rozkrzewil. Ież do pp. Rie Unitow / ci iż do wielkich zapadaw postąpił. A tak Roku 1620 pod czas Turckiey epediecy przywabiały iakiego z Panstw Turckich Greka / ktorzy się fałszywie mienili Pseudo Patriarcha Jerusolimskim / przez iego łamego / przebrzo wstępnym Kanonem bez Consensu y wiadomości J. A. M. contra ius Patronatus S. R. M. za żywota y w oczach prawie Possessorow wprzywileiowanych / przebrzo prawu pospolitemu / pokazywali sobie Pseudo Metropolita y z nim iemuz podobnych kilku Episkopow / iudzi prostych / a niemal y plebeios. Rzedre przećpko Rzedre na wieczna hanba y zgube Cerkwi Ruskiej stano. wiac. Jakoż ten akt był z ostatnim w Kralach Ruskich zamieszaniem. Bo co zatem postać / wnet pomienimy.

Widzac Jego M. O. Metropolita tatarski / że na Wolności y Przywileia od S. P. Krolow Jch M. polskich Metropolita Kiowskim nadane y poprzybijane / znaczenie strona przeciwna nastąpiła / Oczymywa Roku p. 1621 Confirmacja od A. J. M. Przywileim od S. P. Krola WLADYSŁAWA na S. Jedność nadanego / papierowej tego dacie w las 178. a od ostatney Confirmacy przez S. P. ZYGMUNTA I. w las 178. Rozumietac że za ta Confirmacja Jwiedierz Episkopow Unitow b. zstudne zlych narratstwo miało się pohajnowac. Oco miły Synopsis ta ewa prawda / gdy mowię / nie miał być potwierdzony / y nie był inu. Był potwierdzony 919 1777 roku: Był w Lwowie przez sławnych ludzi Religiey Greckiey Unitow / z ktorych potęmkę Przejacnych bityła się Korona Polska / pieraz się zlasti Bożej bity w swych Lahedonstich / Stalimurjskich / ZAMOYSKICH, był mowie przez tych / n. enal

prz. d. stem lat adicowany. Był iść w sprawach Episkopu prze-
myślney/ damno przedym na sadach cum effectu producowany.
Cosmę gotowi porządek originaliter gdy tego będzie potrzeba. Ale ta
Synopsis infidelitas, niech będzie przy Autorze

Ta sama tedy i swych obrone/ Jego M. O. Metropolita otrzy-
mał ta v. R. J. M. Confirmacja. Ale trudna dobrej radzie droga.
Zaraz bowiem si światkowie po miastach i miasteczach swe Visity
odprawować poczęli/ drugich listami swymi obfitali/ żeby paster-
zom swych należnych/ wprzymierowanych/ nie słuchali/ ale ich za pa-
sterze mieli/ odebrali Diocezie/ Popow nas wieści/ i idnym słowem su-
pnie Cerkwi Ruskiej rozszarpali. Jako to Pana y Pomocnika Bo-
żego boleć nie miało/ tak to Rzeczypos. mogło być młot. Zatem tedy
R. J. M. z władzy swej/ za gwałtowniści Praw Bożych/ swych
Krolewskich/ y Rzeczypos. wznawę/ tych oto stolic Episkopskich In-
uolow/ zabrania im wsi. licy władze/ ani z nimi obcować nie kaze
sub pena Criminis lase Maiestatis. Ale te Pańskie rescripta nie tworzy
z mieśdzian Wileńskich/ zniwajeli: a do tego y na Inquisicy Wileń-
skiej/ pod ten czas właśnie instytucowanej/ o obraze J. A. M. con-
uincowani byli/ to wóterpieli/ co Synopsis exagerruie.

Ta ten Jedności S. znaczny w utrapieniu postępek mile patrzac/
miedzy innymi Jasnę Wielmożny Jego M. Pan Paweł Sapie-
ha Podkanclerzy W. K. Lstew. Cerkwi/ eddał do Monastyrza Wi-
leńskiego Panien Zakonnych w Jedności S. będących. Ktory pom-
niacna Jasnę Wielmożnych/ Pawła Sapieha Woiwode Nowo-
grodzkiego Dziada/ Bohdana Sapieha Woiwode Minskiego Oycę/
w Cerkwi Przenaś. Trocyx polożonych/ na Kadosną swą iasne
Wielebna Panna Jhumentia pomienionego Monastyrza terazniejsia/
y na Cerkle Zakonniczkę/ Znacznym jest Zakonu S. Bazylgo Do-
brodzielem. Ale do Historyi się wroćmy.

Owoż tu fructustackich Pasterzow. Za roztazaniem ich Roku P.
1622. Ceterich Zakonników Uniotow w Cerkwi S. Sophiey Riow-
skiej wzięto y pokłchcieli wiezieniem trapieno/ z urata zdrowia ich
dożywotna. Potym w Szarogrodzie Protopope Szedzia ego Zabito.
w Riowie Woyta y Popa iednego o Unia domich odanionego śśeto.
Ta Podguzzu Zakonnika Kapłana Unita imi ntem Antoniego Bu-
ckiego na same Święto Wielkonocne przy Cerkwi zamordowano.
A; t; na Kapłanach chetke spediwoży/ y do Arcykapłanow postąpi-
li. Gdy Roku Pańskiego 1623. Nouemb. 12. w Witepsku Świę-
tey Pamięci światobliwym żywotem y cudami sławnego Oycę 10-
ZAPHATA KVNCEWICZA Archiepiskopa Polockiego za-
mordowali. Nie amplifientemy tu nic niebezpieczeństw naszych/ y
Duchownych naszych/ y J. M. pp. Pasterzow naszych/ po Wilnach/
Lwowach/ Mohilewach/ Stepaniach. W ktorych dla samey Je-
dności Świętey aż do tad żyć iemy musieli/ y żyemy. Tak że smile z
Dawidem S. do Ciebie zawolać możemy/ aby im Siedmiorako
nagrodzono/ to improperium/ y na P. Boga/ y na Krola J. M. y na
Rzeczpos. y na Senat/ y na Synody/ y na Canony/ y na nas niegodnych
Cerkwi S. Wschodney y Zachodney Rachełickiey posłusznym.

ROZ.

ROZDZIAŁ VIII.

O Soborze Kobryńskim y Lwowskim.

Zachowując Unię owa Chrystusa Pana naukę: Wy zaś
nie tak. puszczali mimo się te swoje krwawe wraży: y owsem.
dobrym za zle oddać roznych zajęwali sposobow/ przez ktoreby Pie-
dykolwiel do wzajemney przyśce mogli zgody. Co że tak jest/ wy-
świadcza nas Dwory Senatorskie/ Klastorne domy y flachetle do
spolnych namow naznaczone. Jako to miedzy wiela mnych we dwo-
rie S. P. Jch M. K. Biskupow Wileńskich/ Benedykta Worny/ y
Ewstachio Wollowidza/ gorących milosników Jedności Świętey:
wacych też z Przejacnych Potomkow/ w Świętey Religiey Greekiej
Rachełickiey pożytych/ za ktorych teraz Unici Kapłani wieczne Bo-
gomodłstwo odprawia. Bo w Wilnie w Cerkwi Przenaświec:
Trocyx odpoczywa Zaeneciało sławney pamięci Jasnę Wielmożne-
go J. M. P. Siemiona Worny Castellana Niskistawskiego/ Rodzonego
S. P. J. M. K. Biskupa pomienionego/ a Rodzica Przesławieco-
nego y Przewielebnego w Bogu J. M. K. Abrahama Worny tera-
zniejszego Biskupa Wileńskiego/ Primasa W. K. L. W Grodnie zaś
w Cerkwi Sobornej odpoczywaia zaci przodkowie J. M. K. Wol-
łowicza Biskupa Wileńskiego. Tak miedzy Unicami związek spra-
wował to w J. M. że sami dobrowolnie dawali aniam do Spolnych
naszych namow. W Domu też Sobney Pamięci J. M. Pana Ada-
ma Chreptowicza Podkomorze go Nowogrodzkiego/ y Fundatora Za-
konnikow Uniotow w Nowogrodzie y innych A z goła gdielny iedno
rozumieci rzekł być potrzebna/ spolnych namow zawse skutliwy/
Czas y mediatorow naznocalimy. Ale zawse przez Nie Uni-
tow stetit że te pobożne y J. M. pomienionych/ y Pasterzow naszych
zamyśli do posadanego przyśce nie mogli skutku. Zaczynamyż im było
potrzeba y innych skutek orzodkow.

A tak Roku 1626. wprośli v. R. J. M. Synod w Kobryń/ na Pro-
rym by uż nie prywatnie/ ale iawnie z soba Unicy y Tiewniet conse-
rować mogli. Stanowili się Unici: Czekali przez wiele dni na stronę
przeciwna. A om cel y samnie iada/ y o sob e iadney wiadomości nie-
daia: Reoż tu krzywo. Wymawiali nam defekt w Uniwersale R. J.
M. Soborowym/ że onich wyrazney wzmianki niebyło. Pozwolono
im poprawiać iako chcieli: y chcieliśmy y nadruzi Synod pozwolili.

Roku tedy 1629. Na Sejmie Walnym o Synod Spolny sami
nie Unici prośa/ sami conciputa Constitucia Sejmowa strony tego
Synodu/ sami się do swego Conceptu podpisua. Original t-go
mamy u siebie. A tak się poczyną. Religia Greeka. Chcac wspo-
loic ludzi rozroznionych Religiey Greekiej/ Poddanych na-
szych Duchownych y Świeckich/ w Koronie y w W. K. L.
za zgodą wśech stanow Authoritate Conuentus presentis, na-

O

zna-

znacząmy im obiem stronem tak tym którzy są w Unii z Ko-
ściołem Rzymu/ iako y tym którzy Unii nie przyjęli/ Sy-
nod Generalny im spólny w Miście naszym Lwowie.
Pro die 28. Octobris. Anni praesentis 1629. &c. Do której Con-
systency od nich są samych concipowanej podpisałi się: Jozeph Dobryłowicz
Rektor &c. P. Drzewinski Czestni Wotynski/ Pan Kropiwinski Pod-
ledek Beasławski/ Pan Proskura Pisarz/ Ziemski Kiszki. Gdy
smy tak od J. M. Spis otrzymali/ rozumiełimy żeśmy w poru. V.
uniwersalny J. A. M. wysły. Przewodubny Jego M. G. Metropolita
Białostocki z inżynier Jch M. G. G. Episkopami/ y inżynier Ducho-
wistwem do Arwoza przychodzili. Przychodzili y Posłi J. A. M. sta-
wony Pamięci Jaskie Owolecone Książce Alexander z Ostroga Za-
stawski Woiwoda Białostocki. A p. Tite Vniet co: z Wilna y z
Ostroga kilka ich przychodzili propter videre tylko.

Jeszcze placze Annalista Lwowy/ że na Uniom wina? Przech-
da: taka y owa. Blanda Patrum prauos 10. Jaskie się o wieżenie
nie którzy/ o zabronienie lub Cerkwie murować/ w Wilnie/ lub do
Magistratu nie Unio przystepować. Wie A. J. M. o swych y S. Wiarych
swych przodków Krolow J. M. Polskich wyrokach. Wn o Inkwizitiach
supra Crimine lasz Maistatist institudowanych. Vniet tu plusquam me-
re passiuie tylko się maia. Maistat Panstki sanuiac gotowego pa-
trza. A jeśli w czym winni Vniet. czemu Panowie Tite Vniet vcie-
kali od tych aktow/ na których/ Inadmeby się pokazało pro praw/ a
tęo trzyno? Bo teraz wpyłt świat Pałtem niemal na czyich był
włażnielice/ z napisem. Fuga facit reos.

Terdy y tym podobne Tite vntow z Vntami tak nie ludzkie
prawe postępi dośad Cerkwi Ruską złośnie dzielił/ w Głowach
zab Wlara S. Batholteka/ y S. Rodzici Rzymi. Ten bowiem
bada na Pierze S. zbudowany/ dobaie Vntom serca y otuchy/ że Je-
dnosb S. w Batholtekim tym Panstwie/ przez lasz Boga wśedmo-
gacego/ nigdy nie będzie swankowata. A że nas opaczny wdanem
wpyłtemu prawie światu na Ohydę podaił Filij Matris nostrae. Ko-
zumiemy że nam to nie nie zaśtodzi na lasz W. A. M. Pana a pa-
na naszego Młosożiwego nie wymie nie dobrej y Przesławitney Ko-
rony Polskiej y W. K. Lit. o sateret Jednosbci opinij. Z tej miary/
jesmy tego Conam Pan Bog przez Jego A. M. Pana naszego mło-
sziwego S. Rodzica W. A. M. dawał/ na ozdoba Rzeczyp. na
pożytek Oczyszczny/ na Honoru J. A. M. ochronę/ na wleczna a
nie smiertelna Wlaciłnicyskiego Domu IAGIELOWEGO stawa/ na
Cześć y Chwałę BOGA WTROYCY Przenas. IEDYNEGO a na
wzwyższenie S. Cerkwi tego/ sązywali.

R O N J E C.

Left Polar

6.11.08

